

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

στο σχέδιο νόμου «Μειοδοτικό σύστημα ανάθεσης των δημόσιων έργων και συναφείς διατάξεις»

Προς τη Βουλή των Ελλήνων

1. Εισαγωγή

Α. Είναι γνωστό, όσο και αδιαμφισβήτητο, ότι η δημοπρασία που διενεργεί το Δημόσιο ή άλλος δημόσιος φορέας για την ανάθεση των δημόσιων έργων έχει ένα βασικό στόχο: να διαχειριστεί άριστα το δημόσιο χρήμα, κατασκευάζοντας το καλύτερο δυνατό έργο στη μικρότερη δυνατή τιμή.

Η επιθυμητή ποιότητα του έργου επιτυγχάνεται με τη θέσπιση των προτύπων, των τεχνικών προδιαγραφών και των κανονισμών. Οι μελέτες των έργων πρέπει να ανταποκρίνονται σε θεσπισμένες τεχνικές προδιαγραφές και κανονισμούς και τα τεύχη δημοπράτησης δίνουν μια ακριβή εικόνα του μέλλοντος να κατασκευαστεί έργου. Δημοπρατώντας το έργο η πολιτεία, κράτος και λοιποί δημόσιοι φορείς περιγράφουν στα συμβατικά τεύχη το έργο σε όλες του τις λεπτομέρειες και επιθυμούν απλώς να επιτύχουν την καλύτερη δυνατή τιμή για το ζητούμενο έργο.

Για την επίτευξη της καλύτερης δυνατής τιμής υπάρχει ένα και μοναδικό μέσο: ο υγιής και ανόθευτος ανταγωνισμός. Αν ο ανταγωνισμός λειτουργεί σωστά και με δεδομένο το μεγάλο αριθμό των δυνάμει ανταγωνιστών είναι βέβαιη η επίτευξη του στόχου, δηλαδή η κατασκευή του επιθυμητού από άποψη ποιότητας έργου, στην καλύτερη τιμή.

Η προσφερόμενη από τους διαγωνιζόμενους τιμή για την εκτέλεση του δημοπρατούμενου έργου υπόκειται στους νόμους της αγοράς και δεν μπορεί να συμπιεστεί απεριόριστα. Το κόστος κάθε έργου προσδιορίζεται από σειρά ανελαστικών παραγόντων, όπως οι πρώτες ύλες, τα μηχανήματα, η αμοιβή της εργασίας, τα αναγκαία διαχειριστικά και χρηματοδοτικά έξοδα. Συνεπώς δεν είναι απεριόριστες οι δυνατότητες προσφοράς έκπτωσης στον προϋπολογισμό του έργου, όπως τον έχει κοστολογήσει η αναθέτουσα υπηρεσία. Αν η προσφορά του ενδιαφερομένου ξεπεράσει αυτό το ανώτατο όριο συμπίεσης του ανελαστικού κόστους (το οποίο δεν είναι αυστηρά και μονοσήμαντα ορισμένο, αλλά εξαρτάται και από παράγοντες μοναδικούς για κάθε επιχείρηση, όπως η οργανωτική της δομή, η χρηματοοικονομική της ικανότητα, τα τεχνικά της μέσα), επέρχονται μετά στατιστικής βεβαιότητας ανεπιθύμητα αποτελέσματα, όπως η εγκατάλειψη του έργου από τον ανάδοχο ή η κακότεχνη κατασκευή του ή η τελική ζημία του αναδόχου. Προκειμένου να αποφύγει τα αποτελέσματα αυτά είναι πιθανόν ο ανάδοχος να επιχειρήσει να αυξήσει το εργολαβικό αντάλλαγμα, με μη νόμιμους τρόπους, λ.χ. σύναψη συμπληρωματικών συμβάσεων χωρίς τις νόμιμες προϋποθέσεις, αλλαγή της εγκεκριμένης μελέτης χωρίς βάσιμο λόγο κ.ο.κ.. Καμιά από τις εκδοχές αυτές δεν μπορεί να γίνει αποδεκτή από τον κύριο του έργου, γι' αυτό και δεν είναι επιθυμητές οι προσφορές που ξεπερνούν το όριο αυτό.

Β. Η πολιτεία θέτοντας τους κανόνες για τη ρύθμιση της έννομης σχέσης του δημόσιου έργου όρισε, ήδη από το έτος 1979 (με το π.δ. 724/1979 και στη συνέχεια με το ν. 1418/1984), την κατακύρωση των διαγωνισμών (με εξαίρεση τις περιπτώσεις όπου υποβάλλεται και τεχνική

προσφορά) στους διαγωνιζόμενους που πρόσφεραν τη χαμηλότερη τιμή. Σε διάστημα λίγων χρόνων εμφανίσθηκαν δυστυχώς ανεπιθύμητες καταστάσεις ως προς το ύψος των εκπτώσεων, αφού κατακυρώθηκαν έργα με εκπτώσεις πάνω από 70% επί του προϋπολογισμού της υπηρεσίας. Στόχος των επιχειρήσεων που πρόσφεραν τις υψηλές εκπτώσεις, όπως εν τέλει αποδείχθηκε, ήταν η αύξηση του συμβατικού αντικειμένου με αλληπάλληλους Συγκριτικούς Πίνακες, ώστε να εξισορροπηθεί η αρχική ζημιογόνος γι' αυτές σύμβαση, με νέες επωφελείς. Όταν για διάφορους λόγους δεν επιτυγχάνονταν ο στόχος εγκατέλειπαν το έργο, με αποτέλεσμα ως προς τον κύριο του έργου την απαρχή περιπετειών προκειμένου να καταστεί δυνατή η ολοκλήρωσή του. Η κατάσταση αυτή κατέληξε αφ' ενός στην παραγωγή κακότεχνων έργων και αφ' ετέρου σε νόθευση του ανταγωνισμού, επειδή το δημοπρατηθέν έργο δεν ήταν αυτό που τελικά κατασκευάστηκε (μετά τους αλληπάλληλους Συγκριτικούς Πίνακες και τις αλλαγές στη μορφή του), επιπλέον δε είχε ως αναπόφευκτο αποτέλεσμα τη διαφθορά του κρατικού μηχανισμού (αφού η έγκριση των διαδοχικών τροποποιήσεων της σύμβασης μέσω των Συγκριτικών Πινάκων απαιτούσε τη συμμετοχή της επιβλέπουσας υπηρεσίας και της Προϊσταμένης Αρχής).

Με την έναρξη εφαρμογής της Κοινοτικής Οδηγίας 93/37/ΕΟΚ για τα δημόσια έργα (η οποία ενσωματώθηκε στο εθνικό δίκαιο με το π.δ. 23/1993) και την έναρξη των εισροών του κοινοτικού χρήματος (με τα διαδοχικά χρηματοδοτικά «πακέτα»), η επαύξηση μέσω των Συγκριτικών Πινάκων του εργολαβικού αντικειμένου ουσιαστικά απαγορεύτηκε και έκτοτε μόνο αν συντρέχουν απρόβλεπτες περιστάσεις μπορεί να συναφθεί Συμπληρωματική Σύμβαση. Για να αποκρούσει η πολιτεία τις υπερβολικά χαμηλές εκπτώσεις (οι οποίες εν όψει του νέου τοπίου θα οδηγούσαν εκτός των άλλων και σε περιπέτειες με την Ε.Ο.Κ.), με το ν. 2229/1994 έδωσε το δικαίωμα στην Προϊσταμένη Αρχή να μην κατακυρώνει το έργο στην επιχείρηση που πρόσφερε τη χαμηλότερη προσφορά, αλλά να προσδιορίζει η ίδια τις προσφορές που θεωρούσε απαράδεκτα χαμηλές και να αναθέτει το έργο στον πρώτο που ήταν μετά το «κατώφλι» των χαμηλών προσφορών. Η αρμοδιότητα αυτή έγινε γρήγορα αντιληπτό ότι ευλογούσε την αυθαιρεσία της Προϊσταμένης Αρχής και οδηγούσε στη διαφθορά. Έτσι, εμφανίσθηκαν κραυγαλέες περιπτώσεις υποκειμενικής κρίσης κατά τις οποίες αποκλείστηκαν οι προσφέροντες τις 20 χαμηλότερες προσφορές και ανατέθηκε έργο στην 21η, που είχε διαφορά με την 20ή λίγες χιλιάδες δραχμές.

Γ. Για τη θεραπεία των προβλημάτων και την αποφυγή της αυθαιρεσίας της Προϊσταμένης Αρχής θεσπίστηκε ο ν. 2576/1998 που εισήγαγε το γνωστό «μαθηματικό τύπο», ως σύστημα ανάθεσης των έργων. Με το νόμο αυτό, εξακολούθησε να ισχύει το δόγμα της ανάθεσης όχι στην απολύτως χαμηλότερη προσφορά, αλλά στην χαμηλότερη απ' αυτές που βρίσκονται μέσα σε ένα περιθώριο παραδεκτών προσφορών, το οποίο περιθώριο προσδιορίζεται από τη μέση τιμή των προσφορών που υποβλήθηκαν στο διαγωνισμό. Ο μαθηματικός τύπος δηλαδή, προσδιορίζει ένα «κατώφλι» παραδεκτών προσφορών, κάτω του οποίου οι προσφορές θεωρούνται υπερβολικά χαμηλές και απορρίπτονται ως ύποπτες. Και αν μεν πρόκειται για διαγωνισμούς πάνω από το όριο ισχύος του κοινοτικού δικαίου (σήμερα το όριο αυτό είναι περί τα 5.925.000 ευρώ χωρίς Φ.Π.Α.) οι επιχειρήσεις που

υπέβαλαν αυτές τις προσφορές καλούνται να τις αιτιολογήσουν, δηλαδή να αποδείξουν ότι η κατασκευή του έργου στην τιμή αυτή θα αποβεί κερδοφόρα για την επιχείρηση και, αν το αποδείξουν, τότε το έργο κατακυρώνεται σε αυτές. Για τους διαγωνισμούς κάτω από το όριο εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου οι υπερβολικά χαμηλές προσφορές απορρίπτονται χωρίς να επιτρέπεται αιτιολόγηση, ρύθμιση εξαιρετικά αμφίβολης συνταγματικότητας, αφού, παρότι συνιστά προδήλως δυσμενές μέτρο εις βάρος δικαιουμένων, δεν επιτρέπει την προηγούμενη ακρόαση και στερεί τον πολίτη από την αξίωση έννομης προστασίας.

Η εφαρμογή του μαθηματικού τύπου οδήγησε κατ' αρχήν σε εξαφάνιση του φαινομένου των χαμηλών προσφορών, αλλά και σε μια πανθομολογούμενη συμπαγινία μεταξύ των επιχειρήσεων οι οποίες συχνά ομαδοποιούνται για να κατευθύνουν το αποτέλεσμα του μαθηματικού τύπου στο επιθυμητό μέλος της ομάδας. Η κατάσταση αυτή οδήγησε εν τέλει στη νόθευση του ανταγωνισμού και στην κατασκευή των έργων χωρίς σοβαρά προβλήματα μεν από άποψη ποιότητας, αλλά με πολύ μεγάλο τίμημα για το Δημόσιο και τους φορείς εν γένει που κατασκευάζουν δημόσια έργα, ενώ η όλη διαδικασία του διαγωνισμού κατέστη ιδιαίτερα χρονοβόρα, με αποτέλεσμα τραγικό για την έγκαιρη και αποτελεσματική απορρόφηση των κοινοτικών κονδυλίων. Η διαδικασία χωρίστηκε σε δύο αυτοτελή μεταξύ τους στάδια (το στάδιο ελέγχου των τυπικών δικαιολογητικών και το στάδιο ελέγχου της οικονομικής προσφοράς) και διεξάγεται πλέον ένας πόλεμος «όλων εναντίον όλων» μεταξύ των υποψηφίων στα δικαστήρια, διότι η συμμετοχή ή ο αποκλεισμός ενός εκάστου συνήθως καθορίζει το τελικό αποτέλεσμα του μαθηματικού τύπου και την ανάδειξη αναδόχου. Ενδεικτικά υπήρξαν περιπτώσεις στις οποίες αποκλείστηκαν επιχειρήσεις λόγω ελλείψεων στα τυπικά τους δικαιολογητικά και ενώ οι ίδιες δεν προσέβαλαν την πράξη του αποκλεισμού τους, την προσέβαλαν άλλοι διαγωνιζόμενοι, γιατί ο αποκλεισμός τους μετέβαλε το αποτέλεσμα του μαθηματικού τύπου.

Εν τέλει οι καθοριστικές αποφάσεις του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων C-285 και 286/1999 (Lombardini και Mandovani), οι οποίες έκριναν ότι η αιτιολόγηση των υπερβολικά χαμηλών προσφορών δεν πρέπει να υπόκειται σε περιορισμούς και κανόνες, αλλά πρέπει να είναι απολύτως ελεύθερη, έδωσαν τη χαριστική βολή στο σύστημα ανάθεσης με το μαθηματικό τύπο και κατέστησαν δυσχερέστατη την κατακύρωση των διαγωνισμών.

2. Ο σκοπός και οι ρυθμίσεις του νέου νόμου.

Το παρόν σχέδιο νόμου είναι μια κατεπείγουσα επέμβαση της πολιτείας και σκοπεύει στην επίλυση των πλέον σοβαρών και άμεσων προτεραιοτήτων προβλημάτων της διαδικασίας ανάθεσης των έργων δηλαδή τη νόθευση του ανταγωνισμού με τις συμπαγινίες και την παραγωγή έργων με μεγάλο κόστος για τον κύριο του έργου, τη χρονοβόρα διαδικασία ανάθεσης και το αδιέξοδο στο οποίο έχουν ήδη περιέλθει οι διαδικασίες ανάθεσης πολλών έργων.

Απαιτείται μια εκ βάθρων τροποποίηση του υπάρχοντος νομικού πλαισίου που θα καταστήσει τη διαδικασία ανάδειξης του αναδόχου αξιόπιστη και ωφέλιμη για τον κύριο του έργου, θα απεμπλέξει τα έργα από τις χρονοβόρες διαδικασίες, οι οποίες είναι καταστροφικές για

την απορρόφηση των κοινοτικών πόρων και θα εγγυηθεί ότι θα λειτουργήσει και πάλι ο ανταγωνισμός.

Ο νέος νόμος καταβάλλει συντονισμένη προσπάθεια να επιλύσει όλα αυτά τα προβλήματα. Συγκεκριμένα:

* Θεσπίζεται η ανάθεση στον απόλυτο μειοδότη ώστε να λειτουργήσει ο ανταγωνισμός προς όφελος του κυρίου του έργου.

* Η διαδικασία ανάθεσης γίνεται ταχύτατη και διεξάγεται με διαφάνεια (σε δημόσιες συνεδριάσεις) και αντικειμενικότητα, σε ένα στάδιο που τελειώνει σχεδόν πάντα την πρώτη ημέρα (την ημέρα του διαγωνισμού). Στη φάση αυτή ελέγχονται τυπικά δικαιολογητικά και οικονομικές προσφορές, και κατακυρώνεται η δημοπρασία. Αποτρέπονται έτσι οι υποψήφιοι από τις αλλεπάλληλες προσφυγές στη δικαιοσύνη.

* Θεσπίζεται χρονικό όριο για την περαίωση της διαδικασίας ανάθεσης, η υπέρβαση του οποίου δίνει τη δυνατότητα στον κύριο του έργου να ανακαλέσει τη Διακήρυξη και να επαναπροκηρύξει το έργο.

Παράλληλα λαμβάνονται ισχυρά και αποτελεσματικά μέτρα για την αποτροπή των υπερβολικών εκπτώσεων, οι οποίες στο παρελθόν υπήρξαν καταστροφικές για τα έργα. Τα μέτρα αυτά είναι κυρίως:

* Οι μεγάλες εγγυήσεις καλής εκτέλεσης σε περίπτωση υποβολής μεγάλων εκπτώσεων. Οι εγγυήσεις αυτές καταπίπτουν συνολικά ως ποινική ρήτρα σε περίπτωση έκπτωσης του αναδόχου.

* Η αύξηση των ποινικών ρητρών εις βάρος του αναδόχου, για την υπαίτια καθυστέρηση των εργασιών της εργολαβίας.

* Η υποχρεωτική έκπτωση του αναδόχου, αν συντρέχουν ορισμένες σοβαρές προϋποθέσεις, όπως η καθυστέρηση των εργασιών και παραβίαση των προθεσμιών, καθώς και οι κατά σύστημα κακότεχνες εργασίες. Επιπλέον η έκπτωση που μέχρι τώρα ήταν διαδικασία μακρά και αβέβαιη (κάθε παράλειψη της υπηρεσίας οδηγούσε σε ματαίωσή της) καθίσταται ταχύρρυθμη και με στόχο την απομάκρυνση του αναδόχου. Παράλληλα προστατεύονται τα νόμιμα δικαιώματα του αναδόχου και δίνεται η δυνατότητα επανόρθωσης μιας απόφασης, που κρίνεται σε δεύτερο βαθμό ως μη νόμιμη από την Προϊσταμένη Αρχή. Επιπλέον λαμβάνεται μέριμνα για τη διαφανή ανάθεση των υπολειπόμενων εργασιών στον δεύτερο μειοδότη του διαγωνισμού και μετά στον τρίτο (αν δεν δεχθεί ο δεύτερος), εφόσον όμως οι προσφορές τους κρίνονται ικανοποιητικές.

Εν τέλει λαμβάνονται και μια σειρά άλλα μέτρα, εξυγιαντικά του συστήματος ανάθεσης- εκτέλεσης των έργων, όπως:

* Ο συστηματικός και οργανωμένος έλεγχος της ποιότητας των μελετών του έργου πριν την ανάθεση.

* Η σύνταξη και έγκριση ενιαίων τιμολογίων, που θα χρησιμοποιούνται υποχρεωτικά από όλους τους φορείς που εκτελούν δημόσια έργα, για τη σύνταξη των προϋπολογισμών δημοπρατήσης.

* Η απειλή πειθαρχικών μέτρων κατά των οργάνων που ασχολούνται με την εκτέλεση του έργου, για μια σειρά από πράξεις και παραλείψεις τους, ιδιαίτερα σημαντικές για την καλή διοίκηση του έργου.

* Αποκλείεται η εκχώρηση του εργολαβικού ανταλλάγματος σε τράπεζες. Η εκχώρηση αποβαίνει σε βάρος του έργου, γιατί ο ανάδοχος χρησιμοποιεί κατά κανόνα το δάνειο που παίρνει με την εκχώρηση για άλλους σκοπούς του και όχι για το έργο. Παράλληλα διευκρινίζονται

οι διαδικασίες της κατάσχεσης στις περιπτώσεις που αυτή επιτρέπεται) του εργολαβικού ανταλλάγματος.

Οι διατάξεις του νέου νόμου ισχύουν για τους διαγωνισμούς των έργων όλων των φορέων του δημόσιου τομέα.

Διαγωνισμοί στους οποίους μέχρι την ημερομηνία έναρξης ισχύος του νόμου δεν θα υποβληθούν προσφορές ή τυπικά δικαιολογητικά ανακαλούνται και επαναπροκηρύσσονται, διότι είναι βέβαιο ότι θα διεξαχθούν πολύ ταχύτερα και αποτελεσματικότερα υπό το νέο νόμο.

3. Επί των άρθρων του σχεδίου νόμου:

ΑΡΘΡΟ 1

Σκοπός της διεξαγωγής δημοπρασίας για την ανάθεση των δημόσιων έργων είναι η ανάδειξη αναδόχου ικανού για την έγκαιρη, άρτια, οικονομική και ασφαλή κατασκευή του έργου. Η ανάθεση γίνεται στον απόλυτο μειοδότη και μόνο αν μετά την υποβολή της προσφοράς του κατέστη ανίκανος να συμμετάσχει στο διαγωνισμό (αν λ.χ. πτώχευσε ή καταδικάστηκε για ποινικό αδίκημα σχετικό με την επαγγελματική του συμπεριφορά ή δεν είναι φορολογικά ενήμερος) δεν κατακυρώνεται το έργο σ' αυτόν αλλά στον δεύτερο μειοδότη, ο οποίος υφίσταται ομοίως το σχετικό έλεγχο. Η νέα διαδικασία ελέγχου της ισχύος των δικαιολογητικών συμμετοχής του αναδόχου αντικαθιστά την ισχύουσα δύναμει του άρθρου 1 του ν. 2576/1998, υποβολή «ερώτησης» στην υπηρεσία τήρησης του Μ.Ε.Ε.Π., για τυχόν «δυσμενή στοιχεία» εις βάρος του και έχει το πλεονέκτημα ότι τα στοιχεία που ελέγχονται είναι προσδιορισμένα και επαρκή, ώστε να διασφαλίζεται η μη ανάθεση έργων σε εργολήπτες που, ενδεχομένως, κατέστησαν ανίκανοι για την ανάληψη του έργου μετά την υποβολή της προσφοράς τους. Για την αποφυγή άχρηστων γραφειοκρατικών διαδικασιών προσκομίζονται εκ νέου, μετά τον, τυχόν απαιτούμενο από τις ισχύουσες διατάξεις, έλεγχο νομιμότητας των διαδικασιών σύναψης της σύμβασης από το Ελεγκτικό Συνέδριο, επικαιροποιημένα, μόνο τα δικαιολογητικά των οποίων ο χρόνος ισχύος έληξε μετά την υποβολή της προσφοράς, ενώ εξαιρετικά, λόγω της αναμφισβήτητης αποσιωπούμενότητάς του για τη σύμβαση, προσκομίζεται σε κάθε περίπτωση, ακόμα και αν δεν έχει λήξει η ισχύς του, επικαιροποιημένο πιστοποιητικό περί μη κηρύξεως του προσωρινού μειοδότη σε πτώχευση, εκκαθάριση ή αναγκαστική διαχείριση. Επιπλέον, για να αποφευχθούν τυχόν συμπαιγνίες μεταξύ του πρώτου και του δεύτερου μειοδότη, απειλείται κατάπτωση της εγγυητικής επιστολής συμμετοχής και επιπλέον πειθαρχική δίωξη, αν τυχόν ο πρώτος μειοδότης δεν προσκομίσει για έλεγχο με υπαιτιότητά του τα δικαιολογητικά συμμετοχής στο διαγωνισμό, αν όμως ο ανάδοχος είναι κοινοπραξία οι κυρώσεις επιβάλλονται μόνο κατά του υπαίτιου μέλους της.

Η παράγραφος 3 του άρθρου ορίζει ότι η ανάθεση στον πρώτο μειοδότη, η στον δεύτερο κ.ο.κ. που αναφέρεται στις προηγούμενες δύο παραγράφους ισχύει και στους διαγωνισμούς μεταξύ περιορισμένου αριθμού επιχειρήσεων, εφόσον κριτήριο ανάθεσης είναι η οικονομική προσφορά των υποψηφίων. Στους διαγωνισμούς αυτούς μέχρι τώρα δεν υπήρχαν νομοθετημένοι κανόνες σχετικά με τα κριτήρια ανάθεσης, αλλά ορίζονταν με την πρόσκληση της αναθέτουσας αρχής.

Ορίζεται ακόμα ρητά ότι οι μέχρι τούδε ισχύουσες δια-

τάξεις που αφορούν τον ιδιαίτερο τρόπο ανάδειξης του αναδόχου στα συστήματα υποβολής προσφοράς όπου υποβάλλεται και τεχνική προσφορά (τα γνωστά ως «μελέτη-κατασκευή», «αντιπαροχή για την αξιοποίηση ακινήτων του κυρίου του έργου» και «αυτοχρηματοδότηση») εξακολουθούν να εφαρμόζονται. Η ανάθεση στον απόλυτο μειοδότη αντικαθιστά ως τρόπος ανάθεσης το «μαθηματικό τύπο» του ν. 2576/1998 και εφαρμόζεται όπου εφαρμόζονταν ο καταργηθείς νόμος.

ΑΡΘΡΟ 2

Στο άρθρο αυτό αναδιατυπώνονται οι αρμοδιότητες της Προϊσταμένης Αρχής του διαγωνισμού, καταργουμένου του άρθρου 24 του π.δ. 609/1985 (βλέπ. άρθρο 12 παρ. 4 στ του νόμου). Είναι γενικά παραδεκτή αρχή ότι η Προϊσταμένη Αρχή έχει την (αυτεπάγγελτη) αρμοδιότητα να ελέγχει για λογαριασμό του κυρίου του έργου τη διαδικασία και το αποτέλεσμα που επιτεύχθηκε στο διαγωνισμό και να τον ακυρώνει αν, κατά την κρίση της, συντρέχουν ορισμένες προϋποθέσεις. Η συνδρομή των προϋποθέσεων αυτών πρέπει πάντοτε να αιτιολογείται, γιατί η ακύρωση του διαγωνισμού αποτελεί δυσμενές μέτρο εις βάρος διοικουμένου (του τελικού αναδόχου ή, κατά περίπτωση, των συμμετεχόντων στο διαγωνισμό).

Οι αρμοδιότητες της Προϊσταμένης Αρχής συμπυκνώνονται στο δικαίωμα ακύρωσης του αποτελέσματος διαγωνισμού πριν την κατακύρωσή του, το δικαίωμα ανάκλησης της κατακυρωτικής απόφασης πριν τη σύναψη της σύμβασης, το δικαίωμα ανάκλησης της διακήρυξης κατά τη διάρκεια της διαδικασίας και πριν το αποτέλεσμα του διαγωνισμού, ή την επανάληψή του από κάποιο χρονικό σημείο που εμφιλοχώρησε παραβίαση των διατάξεων του νόμου ή των όρων της διακήρυξης. Ιδιαίτερη σημασία για την αποτελεσματική εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου έχει η ορθή και αιτιολογημένη εκτίμηση, εκ μέρους της Προϊσταμένης Αρχής, του ικανοποιητικού ή μη του αποτελέσματος του διαγωνισμού και της ύπαρξης ενδείξεων ως προς τη συνεννόηση για την αποφυγή του πραγματικού συναγωνισμού. Είναι πρόδηλο ότι πρέπει να αποφεύγεται η καταχρηστική εφαρμογή των διατάξεων αυτών, για λόγους ξένους προς το καλώς νοούμενο συμφέρον του κυρίου του έργου.

Επιπλέον βαρύνουσα σημασία έχει η δυνατότητα της Προϊσταμένης Αρχής να ανακαλεί, σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας, τη διακήρυξη του διαγωνισμού, αν δεν έχει ενδιαφέρον στην εκτέλεση του έργου, ή για να το δημοπρατήσει εκ νέου με τροποποιημένους όρους ή να το κατασκευάσει με άλλο νόμιμο τρόπο (π.χ. απευθείας ανάθεση, αυτεπιστασία). Η αρμοδιότητα αυτή εννοείται ότι είναι εξαιρετική, εφαρμόζεται στενά και μόνο όπου δικαιολογείται πλήρως.

Αυτοτελή λόγο ανάκλησης αποτελεί η χρονοτριβή του διαγωνισμού για διάστημα πάνω από 12 μήνες από τη δημοσίευση της προκήρυξης, όταν το έργο ανατίθεται στον προσφέροντα τη χαμηλότερη τιμή και 18 μήνες στις περιπτώσεις της προεπιλογής και της εφαρμογής του συστήματος μελέτη κατασκευή, οι οποίες εκ της φύσεώς τους δικαιολογούν μεγαλύτερη καθυστέρηση. Η διαδικασία του διαγωνισμού δεν πρέπει να είναι αυτοσκοπός αλλά μέσον για την κατασκευή ενός έργου, το οποίο εξ ορισμού αποσκοπεί στη θεραπεία συγκεκριμένης κοινωνικής ανάγκης. Συνεπώς δεν είναι επιτρεπτό

να διεξάγεται η διαδικασία του διαγωνισμού χωρίς εύλογο χρονικό όριο, η υπέρβαση του οποίου δίνει στην Προϊσταμένη Αρχή τη δυνατότητα να εκτιμήσει την πορεία του διαγωνισμού και να ανακαλέσει, αν το κρίνει σκόπιμο, τη διακήρυξη.

Η διάταξη αυτή θα ισχύσει εξαιρετικά κατά τη διάταξη του άρθρου 12 παρ. 1 του νόμου και στις διαδικασίες διαγωνισμών που βρίσκονται ήδη σε εξέλιξη.

ΑΡΘΡΟ 3

Σκοπός του άρθρου αυτού είναι η απλοποίηση και επιτάχυνση της διαδικασίας του διαγωνισμού, με απόλυτο σεβασμό της αρχής της διαφάνειας και της κατοχύρωσης των νόμιμων δικαιωμάτων των διαγωνιζομένων.

Κατ' αρχήν προσφορές μπορούν να υποβάλλονται κάθε Τρίτη και Πέμπτη και αν για οποιονδήποτε λόγο δεν διενεργηθεί ο διαγωνισμός την κανονισμένη ημέρα, διενεργείται σε άλλη ημέρα που ορίζεται εναλλακτικά στη διακήρυξη.

Η διαδικασία διεξάγεται από μία και μόνη επιτροπή, που ονομάζεται Επιτροπή Διαγωνισμού και για τη συγκρότησή της έχει εφαρμογή το άρθρο 22 του π.δ. 609/1985, είναι δηλαδή επταμελής. Μόνο στους διαγωνισμούς για την ανάθεση έργου με συνολικό προϋπολογισμό κάτω από ανώτατο όριο της 2ης τάξης του Μ.Ε.ΕΠ., η Επιτροπή του Διαγωνισμού είναι τριμελής και συγκροτείται κατά τις διατάξεις του άρθρου 21 του π.δ. 609/1985.

Τα τυπικά δικαιολογητικά υποβάλλονται μαζί με τις οικονομικές προσφορές και ανοίγονται την ίδια ημέρα του διαγωνισμού. Την ημέρα αυτή ελέγχεται η υποβολή των απαιτούμενων δικαιολογητικών, καταγράφονται στο πρακτικό της Επιτροπής Διαγωνισμού, μονογράφονται από τα μέλη της Επιτροπής, ανοίγονται οι οικονομικές προσφορές, καταγράφεται στο πρακτικό το περιεχόμενό τους και μονογράφονται από τα μέλη της Επιτροπής. Οι ανωτέρω ενέργειες γίνονται σε δημόσια συνεδρίαση και διασφαλίζεται η διαφάνεια. Ακολούθως, την ίδια ημέρα, ελέγχεται η πληρότητα και το νομότυπο των τυπικών δικαιολογητικών και των οικονομικών προσφορών τουλάχιστον των δέκα πρώτων κατά σειρά μειοδοσίας διαγωνιζομένων και μόνο αν λόγω του αριθμού των προσφορών δεν μπορεί να περατωθεί η διαδικασία εντός της ίδιας ημέρας είναι δυνατή η συνέχισή της τις επόμενες εργάσιμες ημέρες. Η διαφάνεια και το αδιάβλητο της διαδικασίας θωρακίζεται με σειρά από διασφαλίσεις του δημόσιου και ανοιχτού χαρακτήρα της διαδικασίας.

Όταν τελειώσει ο έλεγχος των προσφορών, το πρακτικό της Επιτροπής ολοκληρώνεται και ανακοινώνεται στους διαγωνιζόμενους, που μπορούν να το προσβάλουν με ένσταση. Το πρακτικό μαζί με τις τυχόν ενστάσεις, μετά το πέρας της προθεσμίας προσβολής του, υποβάλλεται στην Προϊσταμένη Αρχή, που εκδικάζει τις τυχόν ενστάσεις, αποφασίζει επ' αυτών και εγκρίνει το αποτέλεσμα.

Αν η ισχύς της προσφοράς του πρώτου μειοδότη έχει λήξει και δεν συμφωνεί στην παράταση ισχύος της, το έργο ανατίθεται στο δεύτερο μειοδότη και ούτω καθεξής, εκτός και αν κρίνει η Προϊσταμένη Αρχή κατά την παράγραφο 2 του άρθρου 2 ότι η οικονομική προσφορά δεν είναι ικανοποιητική για τον κύριο του έργου, οπότε ακυρώνει το αποτέλεσμα.

ΑΡΘΡΟ 4

Για την αποτροπή των μεγάλων εκπτώσεων, που δεν δικαιολογούνται από την κοστολόγηση των εργασιών του δημοπρατούμενου έργου, οι εγγυήσεις καλής εκτέλεσης αυξάνουν όσο μεγαλύτερη είναι η έκπτωση. Οι εγγυήσεις διασφαλίζουν την καλή εκτέλεση του έργου και η λειτουργία τους αυτή συνάδει με την αύξηση του ποσοστού τους, στην περίπτωση που το έργο ανατίθεται με αυξημένο κίνδυνο για την καλή και εμπρόθεσμη εκτέλεση του έργου, κίνδυνο που συνεπάγεται η μεγάλη έκπτωση.

Η παράγραφος 1 του άρθρου αναφέρεται στη βασική εγγύηση (5% ή 10% επί του ποσού του προϋπολογισμού της υπηρεσίας), που υποβάλλεται σε κάθε περίπτωση, ανεξαρτήτως του ποσοστού της έκπτωσης.

Αν η προσφερθείσα έκπτωση υπερβαίνει ένα συγκεκριμένο όριο, που υποχρεωτικά αναφέρεται στη διακήρυξη και προσδιορίζεται γενικά (κατά κατηγορία και είδος έργου) για όλους τους διαγωνισμούς με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, ο ανάδοχος πρέπει να καταθέσει επιπλέον της βασικής και συμπληρωματικές εγγυήσεις (πρόσθετη εγγύηση), οι οποίες αυξάνονται μέχρι να φτάσουν, μαζί με τη βασική, σε ποσοστό το 35% του προϋπολογισμού της υπηρεσίας. Μέχρι την έκδοση της απόφασης του Υπουργού, ο καθορισμός του ορίου γίνεται στη διακήρυξη από την Προϊσταμένη Αρχή. Για την τόνωση του εργοληπτικού δυναμικού που εδρεύει σε νομούς της χώρας που τελούν σε ιδιαίτερες συνθήκες, η απόφαση του Υπουργού μπορεί να καθορίζει ιδιαίτερο όριο, ανώτερο του συνηθισμένου, για τα έργα με μικρό προϋπολογισμό (μέχρι του ορίου της 1ης τάξης του Μ.Ε.Ε.Π.) που πρόκειται να εκτελεσθούν στο νομό.

Οι αυξημένες εγγυήσεις απαιτείται, για λόγους δικαιοσύνης, να εξισορροπηθούν με διάφορες ρυθμίσεις υπέρ του αναδόχου, στην περίπτωση που με υπαιτιότητα του κυρίου του έργου έχει μεν υπογραφεί σύμβαση, αλλά δεν είναι δυνατή η άμεση έναρξη εργασιών. Για το λόγο αυτόν, ο ανάδοχος μιας σύμβασης με πρόσθετη εγγύηση, μετά την υπογραφή της και εφόσον δεν είναι δυνατή η άμεση εγκατάστασή του στο έργο, μπορεί να ζητήσει την επιστροφή της πρόσθετης εγγύησης την οποία υποχρεούται να ξανακαταθέσει όταν ειδοποιηθεί σχετικά από την Δ.Υ. ότι είναι δυνατή η εγκατάσταση. Αν δεν επαναπροσκομίσει την εγγύηση, κηρύσσεται έκπτωτος.

Αν πρόκειται περί συμβάσεως με πρόσθετη εγγύηση κατά τα ανωτέρω, κατατίθενται αυξημένες και οι συμπληρωματικές εγγυήσεις, σε περίπτωση που υπογραφούν συμπληρωματικές συμβάσεις.

Οι εγγυήσεις προσφέρονται με εγγυητικές επιστολές του Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε., τραπεζών που λειτουργούν νόμιμα στην Ελλάδα, στην Ε.Ε., στις χώρες μέλη του Ε.Ο.Χ. και του Π.Ο.Ε. ή με γραμμάτια του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων.

Οι εγγυήσεις καλής εκτέλεσης ασφαλίζουν την καλή και έντεχνη εκτέλεση του έργου και κάθε απαίτηση του κυρίου σε βάρος του αναδόχου. Η κατάπτωση δεν αναστέλλεται αν ασκηθεί ένσταση κατά της απόφασης κατάπτωσής της ή κατά της πράξης που αποτελεί την αιτία της κατάπτωσης, διότι αυτό (η αναστολή δηλαδή) θα αντέβαινε στην εγγυητικό της ρόλο.

Η πρόσθετη (δηλαδή πάνω από τη βασική εγγύηση του

5% ή 10%) εγγύηση απελευθερώνεται σταδιακά, μετά την ολοκλήρωση από τον ανάδοχο του 30% του συμβατικού αντικειμένου. Η βασική εγγύηση επιστρέφεται κατά ένα ποσοστό (60%) μετά την προσωρινή παραλαβή και το υπόλοιπο μετά την οριστική. Η σημασία της διάταξης αυτής είναι επίσης εξισορροπητική της αυστηρότητας της πρόσθετης εγγύησης.

ΑΡΘΡΟ 5

Η ολοκλήρωση των έργων μέσα στη συμβατική τους προθεσμία αποτελεί στόχο του παρόντος σχεδίου νόμου. Η καθυστέρηση των εργασιών τις περισσότερες φορές προδίδει την αδυναμία του εργολάβου να ανταποκριθεί στην εκτέλεση του έργου. Αν η αδυναμία αυτή οφείλεται σε προσφερθείσα μεγάλη έκπτωση για την ανάθεση του έργου πρέπει να τιμωρηθεί. Για το λόγο αυτόν αυξάνονται κατά 50% οι ποινικές ρήτρες για καθυστέρηση των εργασιών με υπαιτιότητα του αναδόχου και φτάνουν σε ποσοστό το 6% για παραβίαση της συνολικής προθεσμίας και σε 3% για παραβίαση των τμηματικών προθεσμιών.

ΑΡΘΡΟ 6

Η έκπτωση του αναδόχου που δεν συμμορφώνεται στις συμβατικές του υποχρεώσεις αποτελεί τιμωρία του ίδιου, αλλά και περιπέτεια για το ίδιο το έργο. Για το λόγο αυτόν, παρότι κατά την κείμενη μέχρι σήμερα νομοθεσία η έκπτωση μπορεί να επιβληθεί για πλειάδα λόγων (κατ' ουσίαν για κάθε περίπτωση αντισυμβατικής συμπεριφοράς του αναδόχου) δεν επιβάλλεται, επειδή αποτελεί δυνατότητα και όχι υποχρέωση της υπηρεσίας που επιβλέπει το έργο. Οι υπηρεσίες ανέχονται τους αναδόχους που παραβιάζουν τις υποχρεώσεις τους, γιατί η έκπτωση θέτει μια σειρά από δυσεπίλυτα προβλήματα.

Με τις διατάξεις του άρθρου 6 η έκπτωση καθίσταται υποχρεωτική, αν ισχύει μια από τις προϋποθέσεις της παραγράφου 2. Παράλληλα, για να αποφευχθεί η κατάχρηση από την υπηρεσία τίθενται κανόνες σε περιπτώσεις που χρειάζεται. Έτσι, αν έχει ολοκληρωθεί ποσοστό 80% του συνόλου των εργασιών, μπορεί να δοθεί παράταση για το συμφέρον του έργου, ακόμα και αν ευθύνεται για τις καθυστερήσεις εκτέλεσης ο ανάδοχος. Επίσης για να κινηθεί η διαδικασία της έκπτωσης για κακοτεχνίες πρέπει ο ανάδοχος να είναι υπότροπος, δηλαδή να έχει κινηθεί έστω και μία φορά εναντίον του η διαδικασία του άρθρου 46 του π.δ. 609/1985 για την αποκατάσταση των κακοτεχνιών (παρ. 2).

Για να παρακολουθείται στενά από την επιβλέπουσα υπηρεσία ο ανάδοχος, κατά την αρχική και πλέον κρίσιμη περίοδο εκτέλεσης του έργου, καθίσταται υποχρεωτικός ο ορισμός για την περίοδο έναρξης του έργου (το πρώτο τέταρτο της συμβατικής προθεσμίας) ενδεικτικές προθεσμίες, η παραβίαση των οποίων κατά δύο μήνες καθιστά υποχρεωτική την έκπτωση του αναδόχου (παρ. 3).

Η διαδικασία της έκπτωσης ρυθμίζεται λεπτομερειακά και τίθενται κανόνες στην εκτέλεσή της. Συγκεκριμένα, εφόσον συντρέχει λόγος έκπτωσης, η υπηρεσία απευθύνει στον ανάδοχο ειδική πρόσκληση στην οποία ειδικά επισημαίνονται οι εκτελεστέες εργασίες ή άλλες κρίσιμες ενέργειες. Με την πρόσκληση τίθεται προθεσμία (όχι μικρότερη των 10 ούτε και μεγαλύτερη των 30 ημερών) για την εκτέλεση συγκεκριμένων εργασιών ή ενεργ-

γιών. Αν ο ανάδοχος δεν συμμορφωθεί, ή δεν συμμορφωθεί πλήρως, κηρύσσεται έκπτωτος εντός προθεσμίας 15 ημερών από την παρέλευση της προθεσμίας με αιτιολογημένη απόφαση του Προϊσταμένου της Δ.Υ.Ο. ανάδοχος μπορεί να ασκήσει ένσταση κατά της απόφασης, η οποία εκδικάζεται από την Προϊσταμένη Αρχή εντός μηνός. Η έκπτωση οριστικοποιείται αν α) δεν ασκηθεί ένσταση ή β) απορριφθεί ρητά η ασκηθείσα. Η άπρακτη παρέλευση της (υποχρεωτικής, όσον αφορά τις πειθαρχικές ευθύνες των αρμόδιων υπαλλήλων) προθεσμίας των δύο μηνών δεν δημιουργεί τεκμήριο ούτε απόρριψης της ένστασης ούτε και αποδοχής της, αλλά η υπηρεσία εξακολουθεί να υπέχει υποχρέωση έκδοσης απόφασης προκειμένου να εκκαθαριστεί η κατάσταση. Πάντως στο διάστημα μετά την παρέλευση της προθεσμίας έκδοσης της απόφασης και μέχρι την τυχόν ρητή αποδοχή της, ο ανάδοχος υποχρεούται να διακόψει τις εργασίες εκτέλεσης, έτσι ώστε να μη συνεχισθεί παρά την εκκρεμότητα η πάσχουσα εργολαβία, ενώ η διακοπή για το λόγο αυτόν δεν συνιστά λόγο διάλυσης της σύμβασης.

Την οριστικοποίηση ακολουθεί η επιβολή των νόμιμων συνεπειών στον ανάδοχο, μεταξύ των οποίων και η κατάπτωση του συνόλου της εγγύησης καλής εκτέλεσης που βρίσκεται στα χέρια της υπηρεσίας, ως ειδικής ποινικής ρήτρας. Στη συνέχεια καθορίζεται ο τρόπος εκτέλεσης των υπολειπόμενων εργασιών.

Προς το σκοπό της διαφάνειας ορίζεται ότι αν η Προϊσταμένη Αρχή αποφασίσει την εκτέλεση του συνόλου των υπολειπόμενων εργασιών, υποχρεούται να καλέσει τον επόμενο μειοδότη του διαγωνισμού στον οποίο αναδείχθηκε ο έκπτωτος ανάδοχος, προκειμένου να του αναθέσει το έργο και στη συνέχεια, αν αυτός δεν δεχθεί, τον επόμενο, εκτός αν η Προϊσταμένη Αρχή αποφασίσει αιτιολογημένα ότι οι προσφορές αυτές δεν είναι συμφέρουσες.

Η διαδικασία αυτή εφαρμόζεται ανάλογα και στην περίπτωση που η σύμβαση διαλυθεί είτε αυτοδίκαια είτε με υπαιτιότητα του κυρίου του έργου.

Η ανωτέρω διαδικασία τελεί υπό την επιφύλαξη του δικαίου της κοινοτικής οδηγίας για τα δημόσια έργα (δηλαδή του π.δ. 334/2000 που την έχει ενσωματώσει στο εσωτερικό δίκαιο), αν η προϋπολογιζόμενη δαπάνη των υπολειπόμενων εργασιών υπερβαίνει το ποσό εφαρμογής της οδηγίας.

ΑΡΘΡΟ 7

Με το άρθρο αυτό τροποποιούνται τα ποσοστά στα οποία, κατά τις κείμενες διατάξεις (άρθρο 5 παρ. 7 και 8 ν. 1418/1984) πρέπει να διατηρήσει τη συμμετοχή του ο ανάδοχος στην κατασκευαστική κοινοπραξία (70%) και το ποσοστό των συμβατικών εργασιών που υποχρεούται να μην αναθέσει με υπεργολαβία (επίσης 70%). Επίσης ο αρχικός ανάδοχος σε περίπτωση υπεργολαβίας δεν δικαιούται να συνυπολογίσει ως εμπειρία του το ποσοστό υπεργολαβίας, αλλά τα στελέχη του δικαιούνται εμπειρία για την επίβλεψη των εργασιών της υπεργολαβίας, δεδομένου ότι απέναντι στον κύριο του έργου ο αρχικός ανάδοχος παραμένει υπεύθυνος για την καλή εκτέλεση, συνεπώς τα στελέχη του επιβλέπουν την εκτέλεση των εργασιών του υπεργολάβου.

Ακόμα αν ο αρχικός ανάδοχος στην κατασκευαστική κοινοπραξία ήταν κοινοπραξία, τίθεται ως ελάχιστο όριο συμμετοχής στο νέο κοινοπρακτικό σχήμα των επιχειρή-

σεων της αρχικής κοινοπραξίας το 15%, εκτός αν η αρχική συμμετοχή ήταν μικρότερη, οπότε παραμένει η ίδια και στο νέο κοινοπρακτικό σχήμα.

Η παράγραφος 3 του άρθρου χορηγεί εξουσιοδότηση στον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων να τροποποιεί τα όρια του ανεκτέλεστου τμήματος συμβάσεων που μπορούν να διατηρούν οι επιχειρήσεις στη χώρα.

Η παρ. 4 επαναδιατυπώνει την ελαττωματική (ελλιπή και αόριστη) εξουσιοδότηση της παρ. 46 του άρθρου 16 ν. 1418/1984, για την έκδοση υπουργικής απόφασης σχετικά με την «ενημερότητα πτυχίου».

ΑΡΘΡΟ 8

Στο άρθρο αυτό καθορίζεται διαδικασία επανελέγχου των μελετών των έργων πριν την απόφαση ένταξής τους σε πρόγραμμα δημοπράτησης, προκειμένου να αποφευχθεί η ανάθεση έργων με ανεπίκαιρες και ελλείψεις μελέτες, γεγονός που συνιστά μία από τις κύριες αιτίες παθογένειας της παραγωγής των δημόσιων έργων και επιφέρει πολλά προβλήματα στη χρηματοδότηση των έργων και την καλή εκτέλεσή τους. Ο επανελέγχος γίνεται από τριμελή επιτροπή, στην οποία συμμετέχουν η Προϊσταμένη Αρχή, η Διευθύνουσα Υπηρεσία που θα επιβλέψει το έργο και ο μελετητής. Αν διαπιστωθεί ότι η μελέτη έχει ελλείψεις, ο μελετητής αναλαμβάνει τη συμπλήρωσή τους, αλλιώς τις συμπληρώνει η Προϊσταμένη Αρχή με δαπάνη του μελετητή, εφόσον βέβαια αυτός εξακολουθεί να ευθύνεται (από άποψη χρόνου) κατά τις κείμενες διατάξεις. Για την εκτέλεση του έργου αυτού η Προϊσταμένη Αρχή μπορεί να αναθέσει καθήκοντα σε τεχνικούς συμβούλους, κατά τις ισχύουσες διατάξεις των παραγράφων 5 και 8 του άρθρου 6 του ν. 1418/1984.

Επίσης με απόφαση του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ ρυθμίζονται οι λεπτομέρειες της ανάθεσης καθηκόντων συνεπιβλέποντα στον μελετητή του έργου, όταν πρόκειται για μεγάλα και δυσχερή έργα.

ΑΡΘΡΟ 9

Οι διατάξεις του άρθρου 9 είναι απαραίτητες για την καλή λειτουργία του άρθρου 4 περί εγγυήσεων, επειδή καθιστούν δυνατή, με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, την καθιέρωση ενιαίου τιμολογίου ανά κατηγορία έργων. Πράγματι για να θεσπισθεί ενιαίο όριο, πάνω από το οποίο οι εκπτώσεις «τιμωρούνται» με την υποχρέωση των αναδόχων να καταθέσουν πρόσθετη εγγύηση, απαιτείται να υπάρχουν ενιαίοι κανόνες για τη σύνταξη των προϋπολογισμών των έργων και όχι να επικαιροποιούνται οι τιμές των αναλυτικών τιμολογίων με πρωτοβουλία της Προϊσταμένης Αρχής.

Παράλληλα καθιερώνεται ενιαίος τύπος διακήρυξης, εντύπων προσφοράς και άλλων κρίσιμων για την εξυγίανση της διαδικασίας εγγράφων του διαγωνισμού.

Τα τιμολόγια και τα πρότυπα ισχύουν και χρησιμοποιούνται υποχρεωτικά μετά την έγκρισή τους από τους φορείς που εκτελούν δημόσια έργα, εκτός των περιπτώσεων που η ίδια η απόφαση προσδιορίζει. Οι τιμές των τιμολογίων αναπροσαρμόζονται σε τακτά διαστήματα και λαμβάνονται αυτούσιες ή σε συνδυασμό μεταξύ τους κατά την κατάρτιση των προϋπολογισμών.

ΑΡΘΡΟ 10

Με το άρθρο αυτό προσδιορίζονται οι πράξεις και παραλείψεις των οργάνων που είναι αρμόδια για τη διεκπεραίωση της φάσης κατασκευής των έργων και αποτελούν πειθαρχικά αδικήματα που επισύρουν τις πειθαρχικές ποινές κατά τον Κώδικα Δημοσίων Υπαλλήλων. Προσδιορίζονται και περιγράφονται:

α) οι παραλείψεις των επιβλεπόντων μηχανικών, με ιδιαίτερη έμφαση στις παραλείψεις που έχουν σχέση με την ποιότητα κατασκευής και την τήρηση του χρονοδιαγράμματος, έτσι ώστε να καταστεί αποτελεσματική η στενή παρακολούθηση του έργου από τη Διευθύνουσα Υπηρεσία·

β) οι παραλείψεις του Προϊσταμένου της Διευθύνουσας Υπηρεσίας που έχουν σχέση με την κίνηση της διαδικασίας έκπτωσης του αναδόχου και την έγκαιρη ενέργειά της, όταν κατά νόμον απαιτείται και επιπλέον με τη χορήγηση παράνομων εντολών εκτέλεσης εργασιών που η εκτέλεσή τους δεν προβλέπεται από τη σύμβαση (αρχική ή συμπληρωματικές) και τέλος

γ) οι παραλείψεις του Προϊσταμένου και των οργάνων της Προϊσταμένης Αρχής που έχουν σχέση με την έγκαιρη ενέργειά τους όταν κατά νόμον απαιτείται και επίσης την έγκριση παρατάσεων, όταν δεν συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις.

ΑΡΘΡΟ 11

Με το άρθρο αυτό αφαιρείται από τους αναδόχους η δυνατότητα να εκχωρούν τις μελλοντικές απαιτήσεις κατά του κυρίου του έργου από την εκτέλεσή του, σε τράπεζες και πιστωτικά ιδρύματα, επειδή η δυνατότητα αυτή δεν συνάδει με τον αυτονόητο σκοπό της σύμβασης που είναι η εκτέλεση του έργου. Ο νόμος για την εκτέλεση του έργου προβλέπει τη χρηματοδότησή του τμηματικά και απολογιστικά, δηλαδή την πληρωμή των λογαριασμών μετά την επιμέτρηση και εκτέλεση των εργασιών, με σκοπό να χρησιμοποιείται το εργολαβικό αντάλλαγμα στο έργο καθ' εαυτό και όχι σε άλλες δραστηριότητες των εργολάβων. Ο σκοπός αυτός καταστρατηγείται με την εκχώρηση του εργολαβικού ανταλλάγματος, προ πάσης εκτέλεσης εργασιών και την ανάληψή του από τις τράπεζες, επειδή ο εργολάβος κατά πάσα πιθανότητα θα χρησιμοποιήσει το ποσό που του χορηγεί η τράπεζα για άλλους σκοπούς και όχι για το έργο καθ' εαυτό. Εξάλλου η δυνατότητα αυτή δεν είναι συμβατή με τον έλεγχο που γίνεται στη χρηματοπιστωτική ικανότητα των διαγωνιζομένων κατά την υποβολή της προσφοράς. Δεν είναι λογικό αφ' ενός να θεωρείται τόσο ζωτική για το έργο η χρηματοπιστωτική ικανότητα των διαγωνιζομένων, ώστε η απουσία της να τιμωρείται με αποκλεισμό από τη δημοπρασία και αφ' ετέρου να δίνεται η δυνατότητα στον εργολάβο, μετά την ανάδειξή του να ενεχυριάζει (δηλαδή να χρησιμοποιεί ως ασφάλεια) το εργολαβικό αντάλλαγμα, πράγμα που σημαίνει πως ομολογεί ότι δεν έχει την χρηματοοικονομική ικανότητα για την οποία ελέγχθηκε, αφού αν την είχε δεν θα προέβαινε στην ενεχυρίαση αυτή.

ΑΡΘΡΟ 12

Σύμφωνα με την παράγραφο 1, οι διατάξεις του νόμου εφαρμόζονται στους διαγωνισμούς όλων των φορέων

που εκτελούν δημόσια έργα, αντικαθιστώντας τις καταργούμενες διατάξεις των άρθρων 1 και 2 του ν. 2576/1998. Συνεπώς, όπου μέχρι τώρα εφαρμόζεται ο μαθηματικός τύπος αντικαθίσταται από τις διατάξεις του νόμου αυτού. Οι νέες ρυθμίσεις καταλαμβάνουν τους διαγωνισμούς στους οποίους θα δημοσιευθούν προκηρύξεις μετά την έναρξη ισχύος του. Ακόμα προς αποφυγή παρερμηνειών ερμηνεύεται ο όρος «δημοσίευση της διακήρυξης» ως η αποστολή της περίληψης στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα για δημοσίευση, ή η πρώτη δημοσίευση στον ελληνικό τύπο. Εξαιρετικά, η Προϊσταμένη Αρχή ενός διαγωνισμού που βρίσκεται σε εξέλιξη μπορεί να ανακαλέσει την προκήρυξη, αν διαγωνισμός διαρκεί ήδη κατά την έναρξη εφαρμογής του νόμου ή υπερβεί στο μέλλον τα όρια των 12 μηνών και 18 μηνών, κατά τη σχετική διάταξη της παρ. 4 του άρθρου 2 του νόμου.

Κατά την παρ. 2, ανακαλούνται και επαναπροκηρύσσονται υποχρεωτικά όλοι οι διαγωνισμοί στους οποίους έχει μεν δημοσιευτεί περίληψη, πλην δεν έχουν κατατεθεί, μέχρι την έναρξη ισχύος του, δικαιολογητικά και προσφορές οποιασδήποτε φάσης ή σταδίου.

Με την παρ. 3 καταργούνται ρητά οι διατάξεις του ισχύοντος δικαίου που αντικαθίστανται από νέες διατάξεις. Αυτές είναι:

α) Οι διατάξεις των άρθρων 1 και 2 του ν. 2576/1998 (ΦΕΚ 25 Α') και οι υπουργικές αποφάσεις που εκδόθηκαν κατ' εξουσιοδότησή τους, επειδή αντικαθίστανται από τις διατάξεις του άρθρου 1 του παρόντος.

β) Η παρ. 5 του άρθρου 4 του ν. 1418/1984, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με την παρ. 1 του άρθρου 5 του ν. 2940/2001 και την παρ. 1 του άρθρου 15 του ν. 3212/2003, επειδή αντικαθίσταται με τις διατάξεις του άρθρου 3 του παρόντος.

γ) Η παρ. 46 του άρθρου 16 του ν. 1418/1984, που αφορά την εξουσιοδότηση για την έκδοση υπουργικής απόφασης περί της βεβαίωσης ενημερότητας, επειδή αντικαταστάθηκε από την παρ. 4 του άρθρου 7 του παρόντος.

δ) Η παρ. 9 του άρθρου 6 του ν. 1418/1984, όπως ισχύει, επειδή αντικαταστάθηκε από το άρθρο 9 του παρόντος.

ε) Η παρ. 7 του άρθρου 17 του π.δ. 609/1985, επειδή προσκρούει πλέον στις διατάξεις του άρθρου 3 του παρόντος.

στ) Το άρθρο 18 του π.δ. 609/1985, επειδή οι διατάξεις του αντικαθίστανται από τα άρθρα 1 και 3 του παρόντος νόμου και 24 του π.δ. 609/1985, επειδή αντικαθίστανται στο σύνολό τους από το άρθρο 2 του παρόντος.

ζ) Η παρ. 5 του άρθρου 5 του ν. 1418/1984, κατά το μέρος που αναφέρεται στις ποινικές ρήτρες, καθώς και οι παρ. 9-12 του άρθρου 36 π.δ. 609/1985, επειδή αντικαθίστανται από το άρθρο 5 του παρόντος.

η) Το άρθρο 47 του π.δ. 609/1985, αντικαθιστάμενο από το άρθρο 6 του παρόντος.

θ) Οι διατάξεις των άρθρων 5, 6 και 19 παρ. 1 του π.δ. 171/1987.

ι) Κάθε γενική ή ειδική διάταξη που αναφέρεται σε θέματα που ρυθμίζονται από το νόμο αυτόν.

ΑΡΘΡΟ 13

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επί μέρους διατάξεις του.

Αθήνα, 24 Αυγούστου 2004

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ,
ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ ΚΑΙ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

Γ. Αλογοσκούφης

Γ. Σουφλιάς

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

Μειοδοτικό σύστημα ανάθεσης των δημόσιων έργων και συναφείς διατάξεις

Άρθρο 1

Ανάδειξη αναδόχου εκτέλεσης των έργων

1. Η ανάθεση της κατασκευής των δημόσιων έργων γίνεται υποχρεωτικά στην εργοληπτική επιχείρηση ή κοινοπραξία η οποία προσέφερε τη χαμηλότερη τιμή, υπό τον όρο ότι καλύπτει όλες τις προϋποθέσεις συμμετοχής στο διαγωνισμό.

2. Μετά τον τυχόν απαιτούμενο κατά νόμο έλεγχο της νομιμότητας της διαδικασίας ανάθεσης από το Ελεγκτικό Συνέδριο και πριν τη σύναψη της σύμβασης, η Προϊσταμένη Αρχή ζητεί από την εργοληπτική επιχείρηση ή κοινοπραξία που αναδείχθηκε ανάδοχος, τάσσοντας προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών, να προσκομίσει εκ νέου, επικαιροποιημένα, τα δικαιολογητικά συμμετοχής που προσκομίσθηκαν στο διαγωνισμό και έχει τυχόν λήξει ο χρόνος ισχύος τους, επιπλέον δε, σε κάθε περίπτωση, πιστοποιητικό περί μη κηρύξεως σε πτώχευση, εκκαθάριση και αναγκαστική διαχείριση. Το πιστοποιητικό αυτό πρέπει να φέρει απαραίτητα χρόνο έκδοσης μετά την κοινοποίηση της σχετικής πρόσκλησης της υπηρεσίας. Αν η τεθείσα προθεσμία παρέλθει άπρακτη, ή αν τα προσκομισθέντα δικαιολογητικά είναι ελλιπή ή αν εξέλιπαν οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες έγινε δεκτή στο διαγωνισμό η αναδειχθείσα ως ανάδοχος, εξετάζεται η ανάθεση της κατασκευής στην αμέσως επόμενη, κατά σειρά μειοδοσίας, εργοληπτική επιχείρηση ή κοινοπραξία υπό τις ίδιες προϋποθέσεις και ούτω καθεξής έως ότου καταστεί δυνατή η ανάθεση, υπό την επιφύλαξη του άρθρου 2 του παρόντος. Η μη έγκαιρη προσκόμιση των ως άνω δικαιολογητικών, για λόγους που οφείλονται σε υπαιτιότητα του αναδόχου, έχει ως συνέπεια την άμεση κατάπτωση της εγγυητικής επιστολής συμμετοχής και αποτελεί λόγο πειθαρχικής δίωξης κατά τις διατάξεις του π.δ. 278/1999. Σε περίπτωση αναδόχου κοινοπραξίας, τις συνέπειες του προηγούμενου εδαφίου υφίσταται το υπαίτιο μέλος της.

3. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων εφαρμόζονται υποχρεωτικά και στην περίπτωση διαγωνισμού μεταξύ περιορισμένου αριθμού επιχειρήσεων, όταν η ανάθεση γίνεται επί τη βάση της οικονομικής προσφοράς των διαγωνιζομένων. Στις περιπτώσεις διαγωνισμών στους οποίους δυνάμει των κειμένων διατάξεων κατατίθεται και τεχνική προσφορά, ο ανάδοχος αναδεικνύεται κατά τις ειδικές αυτές διατάξεις.

Άρθρο 2

Έγκριση του αποτελέσματος της δημοπρασίας

1. Η δημοπρασία δεν ολοκληρώνεται πριν εγκριθεί το αποτέλεσμα της από την Προϊσταμένη Αρχή.

2. Η διαδικασία ή και το αποτέλεσμα της δημοπρασίας ακυρώνεται πριν την έκδοση της κατακυρωτικής απόφασης με αιτιολογημένη απόφαση της Προϊσταμένης Αρχής, ενώ και η εκδοθείσα απόφαση ανακαλείται από την ίδια, πριν τη σύναψη της σύμβασης, εφόσον συντρέχει έστω και μια από τις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) Κατά τη διεξαγωγή του διαγωνισμού εμφοχώρησαν παραβιάσεις των κειμένων διατάξεων ή των όρων

της διακήρυξης, οι οποίες επηρεάζουν το αποτέλεσμα της δημοπρασίας και δεν μπορούν να αποκατασταθούν αλλιώς παρά με την ακύρωση του αποτελέσματος.

β) Η οικονομική προσφορά του τελικού αναδόχου κρίνεται μη ικανοποιητική για τον κύριο του έργου. Στην περίπτωση αυτή, επαναλαμβάνεται ο διαγωνισμός και αν δεν επιτευχθεί καλύτερη τιμή για τον κύριο του έργου, τούτο ανατίθεται είτε στον ανάδοχο του πρώτου διαγωνισμού, έναντι της προσφοράς του, εφόσον αυτός αποδέχεται την ανάθεση, είτε επακολουθεί νέα δημοπράτηση.

γ) Ο συναγωνισμός δεν υπήρξε επαρκής ή υπάρχουν βάσιμες ενδείξεις ότι οι διαγωνιζόμενοι συνεννοήθηκαν για να αποφύγουν τον πραγματικό συναγωνισμό.

Σε περίπτωση ακύρωσης του αποτελέσματος της δημοπρασίας ή ανάκλησης της σχετικής αποφάσεως λόγω συνεννόησης των διαγωνιζομένων, κινείται εναντίον τους υποχρεωτικά, με πρωτοβουλία της Προϊσταμένης Αρχής, η προβλεπόμενη από τις κείμενες διατάξεις πειθαρχική διαδικασία.

3. Η Προϊσταμένη Αρχή μπορεί, αν διαπιστώσει ότι εμφοχώρησαν λάθη ή παραλείψεις κατά τη διαδικασία του διαγωνισμού, να ακυρώσει μερικά τη διαδικασία της δημοπρασίας ή να αναμορφώσει το αποτέλεσμα της, ή να διατάξει την επανάληψή της από το σημείο που συντελέστηκε το λάθος ή η παράλειψη.

4. Η Προϊσταμένη Αρχή μπορεί με αιτιολογημένη απόφασή της να ανακαλέσει τη διακήρυξη του διαγωνισμού, σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας, αν δεν έχει πλέον ενδιαφέρον στην εκτέλεση του έργου, ή προκειμένου να δημοπρατήσει πάλι το έργο με τροποποίηση των αρχικών όρων ή να το κατασκευάσει με οποιονδήποτε άλλο νόμιμο τρόπο. Η Προϊσταμένη Αρχή μπορεί επίσης να ανακαλέσει τη διακήρυξη του διαγωνισμού αν, εξαιτίας δικαστικών εμπλοκών ή άλλων λόγων, δεν έχει συναφθεί η σύμβαση εντός χρονικού διαστήματος δώδεκα (12) μηνών από την ημέρα δημοσίευσης της διακήρυξης, ή δεκαοκτώ (18) μηνών, στις περιπτώσεις διαγωνισμού με προεπιλογή ή με εφαρμογή του συστήματος προσφοράς που περιλαμβάνει μελέτη-κατασκευή. Το αμέσως προηγούμενο εδάφιο δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση εφαρμογής του συστήματος προσφοράς για την αξιοποίηση ακινήτων από τον εργοδότη με το σύστημα της αντιπαροχής, καθώς και του συστήματος προσφοράς που περιλαμβάνει τη μερική ή ολική αυτοχρηματοδότηση έργου, με αντάλλαγμα τη λειτουργία ή την εκμετάλλευσή του, ή άλλα τυχόν ανταλλάγματα έναντι της κατασκευής του.

5. Τα έξοδα δημοσίευσης περίληψης της διακήρυξης της αρχικής και των τυχόν επαναληπτικών δημοπρασιών βαρύνουν τον ανάδοχο του έργου.

Άρθρο 3

Διαδικασία κατάθεσης και εξέτασης προσφορών

1. Η ανοιχτή δημοπρασία και η φάση υποβολής των προσφορών στη δημοπρασία με προεπιλογή διεξάγονται ημέρα Τρίτη ή Πέμπτη, με ώρα λήξης παραλαβής των προσφορών την 10η π.μ.. Αν για οποιονδήποτε λόγο δεν διενεργηθεί η δημοπρασία κατά την αρχικά οριζόμενη ημέρα, διενεργείται σε άλλη ημερομηνία που προσδιορίζεται επίσης στη διακήρυξη.

2. Η κατάθεση των δικαιολογητικών συμμετοχής των διαγωνιζομένων, των οικονομικών προσφορών, καθώς και των τεχνικών, στις περιπτώσεις που προβλέπεται κα-

τά το νόμο η υποβολή τους, γίνεται ταυτόχρονα. Η παραλαβή και η εξέταση των προσφορών στην ανοιχτή δημοπρασία γίνεται από την Επιτροπή Διαγωνισμού αυθημερόν, σε δημόσια συνεδρίαση και σε ενιαίο στάδιο, το οποίο περιλαμβάνει τον έλεγχο των δικαιολογητικών συμμετοχής, την αποσφράγιση και τον έλεγχο των οικονομικών προσφορών και την υποβολή του πρακτικού της για το αποτέλεσμα της δημοπρασίας, καταργουμένης της Επιτροπής Εισήγησης για Ανάθεση. Για τη συγκρότηση, σύνθεση και λειτουργία της Επιτροπής Διαγωνισμού ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 22 του π.δ. 609/1985 και, συμπληρωματικά, των άρθρων 13-15 του ν. 2690/1999. Όπου στις κείμενες διατάξεις αναφέρεται η Επιτροπή Εισήγησης για Ανάθεση, νοείται αντίστοιχα η Επιτροπή Διαγωνισμού του παρόντος νόμου.

Στα έργα συνολικού προϋπολογισμού μέχρι το ανώτατο όριο της δεύτερης τάξης Μ.Ε.ΕΠ., χωρίς να συνυπολογίζονται τα κονδύλια της αναθεώρησης και του Φ.Π.Α., η Επιτροπή Διαγωνισμού αποτελείται από τρία υπηρεσιακά μέλη. Κατά τα λοιπά για τη συγκρότηση και λειτουργία της εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 21 του π.δ. 609/1985 και συμπληρωματικά των άρθρων 13-15 του ν. 2690/1999.

3. Κατά την υποβολή των δικαιολογητικών συμμετοχής και των οικονομικών προσφορών, η Επιτροπή Διαγωνισμού ελέγχει τη νομιμοποίηση των προσώπων που τα υποβάλλουν, εκτός της περιπτώσεως της ταχυδρομικής αποστολής των προσφορών, όταν αυτή επιτρέπεται κατά τις κείμενες διατάξεις. Μετά την ολοκλήρωση της παραλαβής των προσφορών και καταγραφής των δικαιολογητικών συμμετοχής, ελέγχεται και επιστρέφεται το πρωτότυπο της βεβαίωσης εγγραφής στο Μ.Ε.ΕΠ. και ακολουθεί αμέσως η αποσφράγιση των οικονομικών προσφορών και ανακοίνωση των επί μέρους στοιχείων τους τα οποία καταχωρούνται στο πρακτικό. Η διαδικασία περατώνεται την ίδια ημέρα με την υπογραφή των υποβληθέντων δικαιολογητικών και των οικονομικών προσφορών των διαγωνιζομένων από τα μέλη της Επιτροπής. Η μη υποβολή οποιουδήποτε από τα δικαιολογητικά συμμετοχής που προβλέπονται στη διακήρυξη καθιστά την προσφορά απαράδεκτη.

4. Ο πλήρης έλεγχος των δικαιολογητικών συμμετοχής και των οικονομικών προσφορών ολοκληρώνεται την ημέρα της δημοπρασίας και διενεργείται κατά τη σειρά της μειοδοσίας, αρχίζοντας από τον πρώτο μειοδότη. Αν η ολοκλήρωση του ελέγχου δεν είναι δυνατή την ίδια ημέρα, λόγω του μεγάλου αριθμού των προσφορών, ελέγχονται τουλάχιστον οι δέκα πρώτες κατά σειρά μειοδοσίας προσφορές. Στην περίπτωση αυτή η διαδικασία συνεχίζεται τις επόμενες εργάσιμες ημέρες, εκτός αν υφίσταται σπουδαίος λόγος για την αναβολή της σε ημέρα και ώρα που ανακοινώνεται με τοιχοκόλληση στον πίνακα ανακοινώσεων της υπηρεσίας.

5. Η εφαρμογή της όλης διαδικασίας καταχωρείται στο πρακτικό της Επιτροπής Διαγωνισμού ή σε παράρτημά του που υπογράφεται από τον Πρόεδρο και τα μέλη της. Ακολουθεί ανακοίνωση του Προέδρου της Επιτροπής, σε πίνακα της υπηρεσίας στην οποία διεξάγονται οι ανοιχτές συνεδριάσεις της, με την οποία γνωστοποιείται στους διαγωνιζομένους ότι το Πρακτικό διατίθεται για ενημέρωσή τους και ότι μπορούν μέσα σε πέντε (5) ημέρες από την ανωτέρω ανακοίνωση να υποβάλλουν όλες τις τυχόν ενστάσεις τους, οι οποίες απευθύνονται στην Προϊσταμένη Αρχή.

6. Αν κατά του ανωτέρω πρακτικού δεν υποβληθούν ενστάσεις, η Επιτροπή Διαγωνισμού ολοκληρώνει το έργο της και υποβάλλει το πρακτικό για το αποτέλεσμα της δημοπρασίας στην Προϊσταμένη Αρχή, η οποία εγκρίνει το αποτέλεσμα, επιφυλασσομένων των διατάξεων του άρθρου 2 του παρόντος. Αν υποβληθούν ενστάσεις, η Επιτροπή Διαγωνισμού τις διαβιβάζει μαζί με το πρακτικό και τη γνώμη της στην Προϊσταμένη Αρχή, η οποία εκδικάζει τις ενστάσεις, αποφασίζει και τελικά εγκρίνει το αποτέλεσμα. Αν η ισχύς της προσφοράς του αναδειχθέντος μειοδότη έχει λήξει και δεν συμφωνεί στην παράταση ισχύος της προς το σκοπό σύναψης της σύμβασης, η Προϊσταμένη Αρχή μπορεί να απευθύνεται στο δεύτερο κατά σειρά μειοδότη, στον οποίο κατακυρώνει το διαγωνισμό αν αυτός συμφωνεί στην παράταση και ούτω καθεξής, υπό την επιφύλαξη, και στην περίπτωση αυτή, των διατάξεων του άρθρου 2 του παρόντος.

Άρθρο 4 Εγγυήσεις

1. Για την ανάληψη της κατασκευής του έργου απαιτείται η παροχή εγγύησης καλής εκτέλεσης του έργου. Η εγγύηση κατατίθεται κατά την υπογραφή της σύμβασης και το ύψος της ανέρχεται γενικά σε ποσοστό πέντε τοις εκατό (5%) του προϋπολογισμού της υπηρεσίας. Στον προϋπολογισμό περιλαμβάνονται τα κονδύλια των απροβλέπτων και της αναθεώρησης και δεν περιλαμβάνεται το κονδύλιο του Φ.Π.Α.. Στις περιπτώσεις ειδικών ή σημαντικών έργων, ή αν ο χρόνος εκτέλεσης του έργου έχει ιδιαίτερη σημασία, η Διακήρυξη μπορεί να ορίζει μεγαλύτερο ποσοστό εγγύησης, όχι όμως πέραν του δέκα τοις εκατό (10%) του προϋπολογισμού της υπηρεσίας. Σε περίπτωση απευθείας ανάθεσης, ή διαγωνισμού μεταξύ περιορισμένου αριθμού επιχειρήσεων, ορίζεται ομοίως με τη σύμβαση εγγύηση μέχρι του ποσοστού του προηγούμενου εδαφίου.

2. Σε κάθε διακήρυξη ορίζεται υποχρεωτικά ένα όριο ποσοστού έκπτωσης, πάνω από το οποίο ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να προσκομίζει, επιπλέον της εγγύησης της προηγούμενης παραγράφου, πρόσθετη εγγύηση καλής εκτέλεσης ως ακολούθως: για τις πρώτες δέκα εκατοστιαίες μονάδες έκπτωσης μετά το ως άνω όριο, μισή (0,5) εκατοστιαία μονάδα εγγύησης για κάθε μονάδα έκπτωσης. Για τις επόμενες δέκα εκατοστιαίες μονάδες έκπτωσης, μία (1) μονάδα για κάθε μονάδα έκπτωσης. Τέλος, για τις επόμενες μονάδες έκπτωσης, μιάμιση (1,5) μονάδα εγγύησης για κάθε μονάδα έκπτωσης έως ότου συμπληρωθεί συνολικό ποσοστό εγγύησης τριάντα πέντε τοις εκατό (35%) του προϋπολογισμού της υπηρεσίας, όπως αυτός ορίζεται πιο πάνω.

3. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, που εκδίδεται μετά από γνώμη του Συμβουλίου Δημόσιων Έργων, ορίζεται για όλα τα εκτελούμενα στη χώρα δημόσια έργα ενιαίο όριο ανά κατηγορία και είδος έργου, άνω του οποίου ισχύει υποχρεωτικά η προηγούμενη παράγραφος 2. Μέχρι την έκδοση της απόφασης το ποσοστό αυτό ορίζεται κατά την παράγραφο 2. Σε ορισμένους νομούς που παρουσιάζουν, για διάφορους λόγους, ιδιαίτερες δυσχέρειες στην εκτέλεση των έργων και για έργα προϋπολογισμού μέχρι του ανώτατου ορίου της 1ης τάξης, είναι δυνατός ο ορισμός, με την ίδια απόφαση, μεγαλύτερου ορίου εφαρμογής της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου,

ανά κατηγορία και είδος έργου, για τις εργοληπτικές επιχειρήσεις που έχουν την έδρα τους στο νομό που εκτελείται το έργο.

4. Αν, για λόγους που αφορούν τον κύριο του έργου, δεν είναι δυνατή η έναρξη των εργασιών μετά την υπογραφή της σύμβασης, ο ανάδοχος, πέραν της, κατά τις κείμενες διατάξεις, αποζημίωσής του για τις θετικές ζημιές μετά την υποβολή έγγραφης όχλησης, μπορεί να υποβάλλει αίτηση προς τη Διευθύνουσα Υπηρεσία για επιστροφή της πρόσθετης εγγύησης της παραγράφου 2 του παρόντος. Επί της αιτήσεως αποφασίζει αιτιολογημένα η Προϊσταμένη Αρχή, εντός μηνός από την υποβολή της, κατόπιν εισηγήσεως της Διευθύνουσας Υπηρεσίας. Ο ανάδοχος υποχρεούται να προσκομίσει εκ νέου τις εγγυητικές επιστολές της πρόσθετης εγγύησης, όταν καταστεί δυνατή η έναρξη των εργασιών στο έργο και εντός δεκαπέντε (15) ημερών από της εγγράφου σχετικής προσκλήσεως της Διευθύνουσας Υπηρεσίας, άλλως κηρύσσεται υποχρεωτικά έκπτωτος. Κατά τα λοιπά ως προς τη διαδικασία της έκπτωσης, τις συνέπειες και τη συνέχιση και ολοκλήρωση του έργου έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του άρθρου 6 του παρόντος.

5. Για τις τυχόν συμπληρωματικές συμβάσεις που υπογράφονται στα πλαίσια της αρχικής σύμβασης, ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να καταθέσει πριν την υπογραφή συμπληρωματική εγγύηση, το ποσοστό της οποίας υπολογίζεται στο ποσό της συμπληρωματικής σύμβασης και ισούται με το γενικό ποσοστό που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, στο οποίο προστίθεται το ήμισυ του ποσοστού που ενδεχομένως προκύπτει κατά την παράγραφο 2.

6. Οι εγγυήσεις που προβλέπονται στις προηγούμενες παραγράφους, οι εγγυήσεις για τη συμμετοχή στους διαγωνισμούς, καθώς και οι εγγυήσεις για την τυχόν λαμβανόμενη προκαταβολή, παρέχονται με εγγυητικές επιστολές του Ταμείου Συντάξεων Μηχανικών Εργοληπτών Δημοσίων Έργων (Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε.), ή τραπεζών που λειτουργούν νόμιμα στην Ελλάδα ή οποιοδήποτε άλλο κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.) ή του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (Ε.Ο.Χ.) ή του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (Π.Ο.Ε.), συνοδευόμενες από επίσημη μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα. Μπορεί επίσης να παρέχονται και με γραμμάτιο του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων για παρακατάθεση σε αυτό του αντίστοιχου χρηματικού ποσού ή χρεογράφων που προβλέπεται η τέτοια χρήση τους και με την τιμή που προβλέπουν για αυτά οι ειδικές διατάξεις.

Οι ως άνω εγγυητικές επιστολές πρέπει, προκειμένου να γίνουν αποδεκτές από την υπηρεσία, να απευθύνονται στην Αρχή που διεξάγει το διαγωνισμό, ή στο φορέα κατασκευής ή στον κύριο του έργου, να αναφέρουν σαφώς τα στοιχεία της επιχείρησης υπέρ της οποίας παρέχονται, τον τίτλο του έργου, το ποσό για το οποίο εγγυώνται και το χρόνο ισχύος, όπως αυτά προβλέπονται στη διακήρυξη, επιπλέον δε να περιλαμβάνουν παράτηση του εγγυητή από το δικαίωμα διζήσεως και υπόσχεση για την απροφάσιστη καταβολή του ποσού, εντός πέντε (5) ημερών από την ημέρα λήψεως της σχετικής ειδοποίησεως.

7. Οι εγγυήσεις των προηγούμενων παραγράφων καταπίπτουν πάντοτε υπέρ του κυρίου του έργου και καλύπτουν στο σύνολό τους και χωρίς καμία διάκριση την πλήρη και πιστή εφαρμογή όλων ανεξαιρέτως των όρων της σύμβασης από τον ανάδοχο και κάθε απαίτηση του

κυρίου απέναντι στον ανάδοχο που προκύπτει από την εκτέλεση ή και εξαιτίας του έργου. Η κατάπτωση γίνεται με αιτιολογημένη απόφαση της Διευθύνουσας Υπηρεσίας. Η τυχόν υποβολή ενστάσεως κατά της αποφάσεως αυτής δεν αναστέλλει τη διαδικασία είσπραξης της εγγυητικής επιστολής.

8. Η εγγύηση καλής εκτέλεσης συμπληρώνεται με κρατήσεις που γίνονται σε κάθε πληρωμή προς τον ανάδοχο. Οι κρατήσεις ανέρχονται σε πέντε τοις εκατό (5%) στην πιστοποιούμενη αξία των εργασιών και σε δέκα τοις εκατό (10%) στην αξία των υλικών που περιλαμβάνονται προσωρινά στην πιστοποίηση, μέχρις ότου αυτά ενσωματωθούν στις εργασίες. Οι κρατήσεις μπορεί να αντικατασταθούν οποτεδήποτε από τον ανάδοχο, μερικά ή ολικά, με ισόποση εγγυητική επιστολή. Οι εγγυήσεις της παραγράφου αυτής περιορίζονται κατά ποσοστό πέντε τοις εκατό (5%) επί της αξίας των εργασιών που περιλαμβάνονται στις εγκεκριμένες από την υπηρεσία επιμετρήσεις. Η μείωση αποφασίζεται από τη Διευθύνουσα Υπηρεσία, ύστερα από αίτηση του αναδόχου, συνοδευόμενη από ειδικό απολογισμό των εργασιών των οποίων έχουν εγκριθεί οι επιμετρήσεις.

9. Αν εγκριθεί από τον κύριο ή το φορέα κατασκευής του έργου μείωση των εργασιών της σύμβασης, που συνεπάγεται και μείωση του προς καταβολή συμβατικού ποσού, η εγγύηση καλής εκτέλεσης του έργου μειώνεται αναλόγως με τη μείωση του συμβατικού ποσού. Η μείωση των εγγυήσεων εγκρίνεται από τη Διευθύνουσα Υπηρεσία του έργου, κατόπιν αιτήσεως του αναδόχου.

10. Με την ολοκλήρωση της εκτέλεσης και πιστοποίησης εργασιών που ανέρχονται σε ποσοστό τριάντα τοις εκατό (30%) της αρχικής ή συμπληρωματικής σύμβασης, επιστρέφεται, με αίτηση του αναδόχου και σχετική απόφαση της Διευθύνουσας Υπηρεσίας, ποσοστό τριάντα τοις εκατό (30%) της τυχόν πρόσθετης εγγύησης. Εν συνεχεία κάθε φορά που αυξάνονται οι εκτελεσθείσες και πιστοποιηθείσες εργασίες κατά δέκα (10) ποσοστιαίες μονάδες, επιστρέφεται ανάλογο ποσοστό της τυχόν πρόσθετης εγγύησης, ενώ με την έκδοση της βεβαίωσης περάτωσης του έργου επιστρέφεται το σύνολό της.

Η εγγύηση της πρώτης παραγράφου του παρόντος άρθρου περιορίζεται σε ποσοστό σαράντα τοις εκατό (40%) της αρχικής εγγύησης, όπως τυχόν συμπληρώθηκε κατόπιν της υπογραφής συμπληρωματικών συμβάσεων, αμέσως μετά την έγκριση του Πρωτοκόλλου Προσωρινής Παραλαβής. Το σύνολο της εγγύησης της πρώτης παραγράφου επιστρέφεται χωρίς καθυστέρηση αμέσως μετά την έγκριση του Πρωτοκόλλου Οριστικής Παραλαβής και τη σύνταξη του τελικού λογαριασμού του έργου.

Άρθρο 5

Ποινικές ρήτρες για παραβίαση προθεσμιών έργου

1. Με τη σύμβαση ορίζονται οι ποινικές ρήτρες οι οποίες καταπίπτουν υπέρ του κυρίου του έργου, αν ο ανάδοχος υπερβεί, με υπαιτιότητά του, τη συνολική και τις τυχόν τεθείσες τμηματικές προθεσμίες κατασκευής του έργου. Οι ποινικές ρήτρες επιβάλλονται με αιτιολογημένη απόφαση της Διευθύνουσας Υπηρεσίας και παρακρατούνται από τον αμέσως επόμενο λογαριασμό του έργου. Οι ποινικές ρήτρες για υπέρβαση της συνολικής και των αποκλειστικών τμηματικών προθεσμιών δεν ανακαλούνται. Οι ποινικές ρήτρες για υπέρβαση των ενδεικτικών τμηματικών προθεσμιών ανακαλούνται υποχρεω-

τικά αν το έργο περατωθεί μέσα στη συνολική προθεσμία και τις εγκεκριμένες παρατάσεις της.

2. Η ποινική ρήτρα που επιβάλλεται στον ανάδοχο για κάθε ημέρα υπέρβασης της συνολικής προθεσμίας ορίζεται σε δεκαπέντε τοις εκατό (15%) της μέσης ημερήσιας αξίας του έργου και επιβάλλεται για αριθμό ημερών ίσο με το είκοσι τοις εκατό (20%) της προβλεπόμενης από τη σύμβαση αρχικής συνολικής προθεσμίας. Για τις επόμενες ημέρες μέχρι ακόμα δεκαπέντε τοις εκατό (15%) της αρχικής συνολικής προθεσμίας η ποινική ρήτρα για κάθε ημέρα ορίζεται σε είκοσι τοις εκατό (20%) της μέσης ημερήσιας αξίας του έργου.

Ως μέση ημερήσια αξία νοείται το πηλίκο του συνολικού χρηματικού ποσού της σύμβασης, μαζί με το ποσό των τυχόν συμπληρωματικών συμβάσεων και χωρίς την αναθεώρηση και το Φόρο Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.), προς τη συνολική προθεσμία του έργου.

Οι ποινικές ρήτρες που επιβάλλονται για την υπέρβαση της συνολικής προθεσμίας δεν επιτρέπεται να υπερβούν συνολικά ποσοστό έξι τοις εκατό (6%) του συνολικού ποσού της σύμβασης, χωρίς Φ.Π.Α..

Εφόσον στη σύμβαση ορίζονται τμηματικές προθεσμίες, ορίζεται υποχρεωτικά και το ποσοστό τους ανά ημέρα υπέρβασης, καθώς και ο συνολικός χρόνος για την επιβολή τους. Το συνολικό ποσό της ποινικής ρήτρας για υπέρβαση των τμηματικών προθεσμιών δεν μπορεί να ξεπεράσει σε ποσοστό το τρία τοις εκατό (3%) του ποσού της σύμβασης, χωρίς Φ.Π.Α..

3. Όταν ο χρόνος αποπεράτωσης ενός έργου έχει ιδιαίτερη σημασία για τον κύριο του έργου και εφόσον προβλέπεται σχετικά στα συμβατικά τεύχη, μπορεί με τη σύμβαση να περιοριστούν οι ανωτέρω χρόνοι για την επιβολή των ποινικών ρητρών μέχρι το μισό, με ανάλογη αύξηση του ποσοστού της ημερήσιας ποινικής ρήτρας, διατηρουμένου του ανωτάτου ορίου της ποινικής ρήτρας.

Άρθρο 6 **Έκπτωση του αναδόχου**

1. Αν ο ανάδοχος δεν εκπληρώνει τις συμβατικές του υποχρεώσεις ή δεν συμμορφώνεται με τις γραπτές εντολές της υπηρεσίας, που είναι σύμφωνες με τη σύμβαση ή το νόμο, κηρύσσεται έκπτωτος από την εργολαβία.

2. Η διαδικασία έκπτωσης κινείται υποχρεωτικά κατά του αναδόχου, αν συντρέχει μία από τις παρακάτω περιπτώσεις:

α) Καθυστερήσει υπαίτια, πέραν του μηνός από της υπογραφής της σύμβασής,

i. την έναρξη των εργασιών ή

ii. την υποβολή του αναλυτικού χρονοδιαγράμματος, σύμφωνα και με τα προβλεπόμενα στη σύμβαση.

β) Υπερβεί, με υπαιτιότητά του, για χρόνο περισσότερο του μηνός, τον προβλεπόμενο στη σύμβαση χρόνο για την ολοκλήρωση της εργοταξιακής του ανάπτυξης.

γ) Υπερβεί με υπαιτιότητά του, κατά δύο τουλάχιστον μήνες, έστω και μία αποκλειστική προθεσμία του εγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος. Κατ' εξαίρεση, αν η εκτέλεση των εργασιών καθυστερεί, αλλά ο ανάδοχος έχει ήδη εκτελέσει εργασίες που αντιστοιχούν σε ποσοστό τουλάχιστον ογδόντα τοις εκατό (80%) του συμβατικού αντικειμένου, όπως έχει διαμορφωθεί με τις τυχόν υπογραφείς συμπληρωματικές συμβάσεις, είναι δυνατή η χορήγηση παράτασης των προθεσμιών προς το συμφέ-

ρον του έργου, έστω κι αν η καθυστέρηση των εργασιών οφείλεται σε υπαιτιότητά του. Η παράταση χορηγείται στην περίπτωση αυτή χωρίς αναθεώρηση τιμών και με επιβολή των προβλεπόμενων στις διατάξεις του άρθρου 5 του παρόντος ποινικών ρητρών.

δ) Οι εργασίες του είναι κατά σύστημα κακότεχνες ή τα υλικά που χρησιμοποιεί δεν ανταποκρίνονται στις προδιαγραφές. Για να κηρυχθεί ο ανάδοχος έκπτωτος για το λόγο της εκτέλεσης «κατά σύστημα κακότεχνων εργασιών», πρέπει να είναι υπότροπος, να έχει δηλαδή υποχρεωτικά προηγηθεί, έστω και μια φορά, η εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 46 του π.δ. 609/1985 περί αποκατάστασης των κακοτεχνιών του έργου και να έχει απορριφθεί, στα πλαίσια της εφαρμογής των διατάξεων αυτών, η ένσταση του αναδόχου.

ε) Παρεκκλίνει επανειλημμένα από τα εγκεκριμένα σχέδια ή παραλείπει συστηματικά την τήρηση των κανόνων ασφαλείας των εργαζομένων ή προστασίας του περιβάλλοντος. Για να κινηθεί η διαδικασία έκπτωσης στην περίπτωση αυτή απαιτείται η κοινοποίηση δύο (2) τουλάχιστον σχετικών εγγράφων προειδοποιήσεων της Διευθύνουσας Υπηρεσίας προς τον ανάδοχο.

3. Η περίπτωση γ' της ανωτέρω παραγράφου εφαρμόζεται αναλογικά και στην περίπτωση παραβίασης των ενδεικτικών προθεσμιών της παρούσας παραγράφου. Για την εφαρμογή της καθορίζονται υποχρεωτικά στη σύμβαση και κατά την περίοδο έναρξης των εργασιών εκτέλεσης, ενδεικτικές τμηματικές προθεσμίες ανά έναν ή το πολύ δύο μήνες ανάλογα με το μέγεθος του έργου και τις συνθήκες εκτέλεσης. Οι ως άνω υποχρεωτικές ενδεικτικές προθεσμίες τίθενται για το διάστημα από την υπογραφή της σύμβασης μέχρι το πέρας του ενός τετάρτου (1/4) της αρχικής συμβατικής προθεσμίας περαίωσης. Το χρονικό αυτό διάστημα δεν μπορεί να είναι μικρότερο από έξι (6) μήνες.

4. Αν υφίσταται λόγος έκπτωσης, κοινοποιείται στον ανάδοχο ειδική πρόσκληση της Διευθύνουσας Υπηρεσίας, η οποία αναφέρεται απαραίτητα στις διατάξεις του άρθρου αυτού και περιλαμβάνει συγκεκριμένη περιγραφή ενεργειών ή εργασιών που πρέπει να εκτελέσει ο ανάδοχος μέσα στην τασσόμενη προθεσμία. Η τασσόμενη προθεσμία πρέπει να είναι εύλογη, ήτοι ανάλογη του χρόνου που απαιτείται κατά την κοινή αντίληψη για την εκτέλεση των εργασιών ή των ενεργειών. Δεν μπορεί πάντως να είναι μικρότερη από δέκα (10) ημέρες, ούτε και μεγαλύτερη από τριάντα (30).

Όταν ζητείται η λήψη μέτρων για την αποτροπή επείγοντος κινδύνου, η προθεσμία που τάσσεται μπορεί να είναι μικρότερη των δέκα (10) ημερών.

5. Παρά την κοινοποίηση της ειδικής πρόσκλησης και τις προθεσμίες που τάσσει για την εκτέλεση συγκεκριμένων εργασιών ή ενεργειών, ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να τηρεί τις εκ της σύμβασής υποχρεώσεις του για την εμπρόθεσμη εκτέλεση των έργων ή τμημάτων του και υφίσταται τις νόμιμες συνέπειες από την τυχόν υπέρβαση των συμβατικών προθεσμιών.

6. Αν η προθεσμία που τέθηκε με την ειδική πρόσκληση παρήλθε χωρίς ο ανάδοχος να συμμορφωθεί με το περιεχόμενό της, κηρύσσεται έκπτωτος αμέσως και πάντως πριν την παρέλευση δεκαπέντε (15) ημερών από την πάροδο της προθεσμίας, με απόφαση του Προϊσταμένου της Διευθύνουσας Υπηρεσίας. Στην απόφαση προσδιορίζονται οι εργασίες και ενέργειες που τυχόν εκτέλεσε ο ανάδοχος σε συμμόρφωση προς την ειδική

πρόσκληση και αιτιολογείται η έκπτωση με αναφορά στις εργασίες που δεν εκτέλεσε και ενέργειες που δεν συμμορφώθηκε.

7. Αν κατά της απόφασης έκπτωσης δεν ασκηθεί εμπρόθεσμα ένσταση ή αν απορριφθεί η ένσταση από την αρμόδια προς τούτο Προϊσταμένη Αρχή, η έκπτωση καθίσταται οριστική. Αν ασκηθεί εμπρόθεσμα ένσταση αναστέλλονται οι συνέπειες της έκπτωσης μέχρι αυτή να οριστικοποιηθεί και ο ανάδοχος υποχρεούται να συνεχίσει τις εργασίες της εργολαβίας. Η απόφαση επί της ένστασης εκδίδεται και κοινοποιείται υποχρεωτικά, μετά γνώμη του αρμόδιου Τεχνικού Συμβουλίου, από την Προϊσταμένη Αρχή εντός δύο (2) μηνών από την κατάθεσή της. Η τυχόν αποδοχή ή απόρριψη της ένστασης αιτιολογείται, μεταξύ δε των λόγων αποδοχής μπορεί να περιλαμβάνεται και η καταφανής βελτίωση του ρυθμού ή της ποιότητας των εκτελούμενων εργασιών, ώστε να πιθανολογείται βάσιμα η έγκαιρη και έντεχνη εκτέλεση του έργου. Αν η ανωτέρω δίμηνη προθεσμία παρέλθει άπρακτη, κινείται η πειθαρχική διαδικασία κατά των υπαίτιων υπαλλήλων κατά το άρθρο 10 του παρόντος, για την επιβολή ποινών αναλόγων προς τις επιπτώσεις της αμέλειάς τους στα συμφέροντα του κυρίου του έργου, επιπλέον δε, ο ανάδοχος υποχρεούται να διακόψει τις εργασίες, έως ότου εκδοθεί ρητή απόφαση της Προϊσταμένης Αρχής επί της ενστάσεώς του. Για το χρόνο διάρκειας της διακοπής δικαιούται ισόποση παράταση προθεσμίας με αναθεώρηση, εφόσον η ένστασή του γίνει τελικά αποδεκτή, ενώ η διακοπή των εργασιών δεν αποτελεί λόγο για τη διάλυση της σύμβασης. Ουδεμία εργασία εκτελούμενη μετά την ημέρα της κατά τα άνω υποχρεωτικής διακοπής των εργασιών και μέχρι της τυχόν θετικής για τον ανάδοχο αποφάσεως πιστοποιείται για πληρωμή. Μόλις οριστικοποιηθεί η έκπτωση η Προϊσταμένη Αρχή υποχρεούται να ενημερώσει εγγράφως τη Διεύθυνση Μητρώων και Τεχνικών Επαγγελματιών της Γενικής Γραμματείας Δημόσιων Έργων του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων.

8. Αν μετά την κήρυξη της έκπτωσης και πριν την οριστικοποίησή της ο ανάδοχος εξακολουθεί να παραμελεί τις υποχρεώσεις του, η Διευθύνουσα Υπηρεσία μπορεί να επέμβει για την αποτροπή ενδεχόμενων κινδύνων για το έργο και εκτελεί τις απαιτούμενες προς τούτο εργασίες σε βάρος και για λογαριασμό του αναδόχου. Επίσης εκτελεί τις απαραίτητες κατεπείγουσες εργασίες μετά την οριστικοποίηση της έκπτωσης και μέχρι τον καθορισμό του τρόπου εκτέλεσης των υπολειπόμενων εργασιών, από την αρμόδια Προϊσταμένη Αρχή. Η εκτέλεση των εργασιών της παραγράφου αυτής γίνεται με απευθείας ανάθεση σε άλλον εργολήπτη ή με πρόχειρο διαγωνισμό ή με αυτεπιστασία.

9. Αν η έκπτωση καταστεί οριστική, ο ανάδοχος αποξενώνεται και αποβάλλεται αμέσως από το έργο και η εργολαβία εκκαθαρίζεται το συντομότερο δυνατό.

Κατ' εξαίρεση, μπορεί να επιτραπεί στον έκπτωτο ανάδοχο να συμπληρώσει ημιτελείς εργασίες, ώστε να καταστεί δυνατή η επιμέτρησή τους ή να εκτελέσει εργασίες προς άρση ή αποτροπή κινδύνων.

10. Κατά του οριστικά έκπτωτου αναδόχου επέρχονται αθροιστικά οι εξής συνέπειες, τις οποίες υποχρεούται να υλοποιήσει η Διευθύνουσα Υπηρεσία εντός μηνός από την οριστικοποίηση της έκπτωσης:

α) Καθίσταται άμεσα απαιτητό το αναπόσβεστο μέρος της προκαταβολής προσauξημένο με τους νόμιμους τό-

κους και εισπράττεται από τον κύριο του έργου με κατάπτωση ανάλογου ποσού της αντίστοιχης εγγύησης.

β) Καταπίπτει υπέρ του κυρίου του έργου, ως ειδική ποινική ρήτρα, το σύνολο της εγγύησης για την καλή εκτέλεση του έργου.

γ) Καταπίπτει το σύνολο των ποινικών ρητρών που προβλέπονται για την υπέρβαση της συνολικής προθεσμίας περαίωσης του έργου και για τις τμηματικές προθεσμίες. Οι ποινικές ρήτρες περιλαμβάνονται στον εκκαθαριστικό λογαριασμό της έκπτωτης εργολαβίας.

11. Για την εκκαθάριση της εργολαβίας καλείται ο έκπτωτος ανάδοχος να υποβάλει μέσα σε έναν (1) μήνα την επιμέτρηση των εργασιών που έχει εκτελέσει. Αν αμελήσει την υποχρέωσή του αυτή, η Διευθύνουσα Υπηρεσία προβαίνει η ίδια ή αναθέτει σε ιδιώτη μηχανικό τη σύνταξη της επιμέτρησης, καλώντας τον έκπτωτο ανάδοχο να παραστεί. Η επιμέτρηση ελέγχεται και εγκρίνεται από τη Διευθύνουσα Υπηρεσία εντός μηνός από της υποβολής της και κοινοποιείται στον έκπτωτο ανάδοχο, ο οποίος μπορεί να υποβάλλει ένσταση εντός δεκαπέντε (15) ημερών. Το ίδιο ισχύει αναλογικά και αν η επιμέτρηση συνταχθεί με επιμέλεια της Διευθύνουσας Υπηρεσίας. Επί της ένστασης αποφαινεται η Προϊσταμένη Αρχή εντός δύο (2) μηνών από την υποβολή της. Αν η επιμέτρηση ανατεθεί προς σύνταξη σε ιδιώτη μηχανικό, η σχετική δαπάνη καταβάλλεται από τις πιστώσεις του έργου με απόφαση της Διευθύνουσας Υπηρεσίας και περιλαμβάνεται στον εκκαθαριστικό λογαριασμό της έκπτωτης εργολαβίας. Η επιμέτρηση περιλαμβάνει μόνο ολοκληρωμένες εργασίες. Κατ' εξαίρεση ημιτελείς εργασίες και εισκομισθέντα στο εργοτάξιο υλικά περιλαμβάνονται στην επιμέτρηση, αν κατά την κρίση της υπηρεσίας είναι χρήσιμα για τον κύριο του έργου, εν όψει της προοπτικής συνέχισής του.

12. Στον εκκαθαριστικό λογαριασμό περιλαμβάνεται το σύνολο των ποινικών ρητρών της παραγράφου 10 του παρόντος άρθρου και κάθε άλλη εκκαθαρισμένη απαίτηση κατά του έκπτωτου αναδόχου. Αν ο εκκαθαριστικός λογαριασμός είναι αρνητικός, η διαφορά εισπράττεται σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν για την είσπραξη των απαιτήσεων του κυρίου του έργου. Αν κατά την παραλαβή των εργασιών της έκπτωτης εργολαβίας, που διενεργείται ταυτόχρονα ως προσωρινή και οριστική, προκύψουν διαφορές στα ποσά του εκκαθαριστικού λογαριασμού, συντάσσεται νέος τελικός λογαριασμός, αλλιώς ο εκκαθαριστικός λογαριασμός ισχύει ως τελικός.

13. Αν, μετά την οριστικοποίηση της έκπτωσης, η Προϊσταμένη Αρχή αποφασίσει την ολοκλήρωση του έργου, προσκαλεί τον επόμενο κατά σειρά μειοδότη του διαγωνισμού, στον οποίο αναδείχθηκε ο έκπτωτος ανάδοχος και του προτείνει να αναλάβει αυτός το έργο ολοκλήρωσης της έκπτωτης εργολαβίας, με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις και βάσει της προσφοράς που υπέβαλε στο διαγωνισμό. Η σύμβαση εκτέλεσης συνάπτεται εφόσον εντός πέντε (5) ημερών από την κοινοποίηση της πρότασης περιέλθει στην Προϊσταμένη Αρχή έγγραφη και ανεπιφύλακτη αποδοχή της. Η άπρακτη πάροδος της προθεσμίας θεωρείται ως απόρριψη της πρότασης. Αν ο ανωτέρω μειοδότης δεν δεχθεί την πρόταση σύναψης σύμβασης, η Προϊσταμένη Αρχή προσκαλεί τον επόμενο κατά σειρά μειοδότη, ακολουθώντας κατά τα λοιπά την ίδια διαδικασία. Εφόσον και αυτός απορρίψει την πρόταση, η Προϊσταμένη Αρχή για την ανάδειξη αναδόχου στο έργο προσφεύγει κατά την κρίση της είτε

στην ανοιχτή δημοπρασία είτε στη διαδικασία με διαπραγμάτευση, κατά τις οικείες διατάξεις.

Η διαδικασία της παραγράφου αυτής δεν εφαρμόζεται μόνο εφόσον η Προϊσταμένη Αρχή κρίνει αιτιολογημένα ότι οι παραπάνω προσφορές δεν είναι ικανοποιητικές για τον κύριο του έργου, ενώ μπορεί να εφαρμόζεται αναλογικά και σε περίπτωση ολοκλήρωσης έργου, ύστερα από αυτοδίκαιη διάλυση της σύμβασης κατόπιν πτώχευσης του αναδόχου ή διάλυση με υπαιτιότητα του κυρίου του έργου κατά τις κείμενες διατάξεις.

14. Η διαδικασία ανάθεσης της προηγούμενης παραγράφου τηρείται, επιφυλασσομένων σε κάθε περίπτωση των διατάξεων της Κοινοτικής Νομοθεσίας, αν το κόστος των υπολειπόμενων για την ολοκλήρωση της εργολαβίας εργασιών υπερβαίνει το εκάστοτε ισχύον όριο εφαρμογής της.

Άρθρο 7

Υπεργολαβία και κατασκευαστική κοινοπραξία Όρια ανεκτέλεστου τμήματος εργολαβιών

1. Σε περίπτωση σύναψης σύμβασης υπεργολαβίας, προϋπόθεση της, κατά τις κείμενες διατάξεις, έγκρισής της είναι να διατηρεί ο ανάδοχος του έργου ποσοστό τουλάχιστον εβδομήντα τοις εκατό (70%) του ποσού της σύμβασης.

Για το ποσό της σύμβασης υπεργολαβίας ο ανάδοχος δεν δικαιούται πιστοποιητικό εμπειρίας για χρήση στο Μ.Ε.ΕΠ., ενώ τα στελέχη του αναδόχου δικαιούνται πιστοποιητικό εμπειρίας, το οποίο για την εξέλιξη στο Μητρώο Εμπειρίας Κατασκευαστών (Μ.Ε.Κ.) ανάγεται στο μισό του χρόνου επίβλεψης.

2. Σε περίπτωση σύστασης κατασκευαστικής κοινοπραξίας, η οποία εγκρίνεται σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, ο ανάδοχος πρέπει να διατηρεί συνολικό ποσοστό συμμετοχής τουλάχιστον εβδομήντα τοις εκατό (70%).

Αν ο ανάδοχος είναι κοινοπραξία πρέπει επιπλέον κάθε επιχείρηση της κοινοπραξίας να διατηρεί ελάχιστο ποσοστό συμμετοχής δεκαπέντε τοις εκατό (15%), εκτός αν η συμμετοχή της στην αρχική κοινοπραξία ανέρχεται σε ποσοστό μικρότερο του δεκαπέντε τοις εκατό (15%), οπότε αυτό ισχύει ως ελάχιστο ποσοστό και στην κατασκευαστική κοινοπραξία. Στην περίπτωση αναδόχου κοινοπραξίας επιχειρήσεων της ίδιας κατηγορίας, το ελάχιστο ποσοστό συμμετοχής καθεμιάς των επιχειρήσεων αυτών στην κατασκευαστική κοινοπραξία δεν μπορεί να είναι κατώτερο από εικοσιπέντε τοις εκατό (25%). Κάθε άλλη νέα επιχείρηση που μετέχει στην κατασκευαστική κοινοπραξία πρέπει να έχει ελάχιστο ποσοστό συμμετοχής δεκαπέντε τοις εκατό (15%).

3. Στην παρ. 45 του άρθρου 16 του ν. 1418/1984, όπως ισχύει, προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων μπορούν να αναπροσαρμόζονται, κατά τάξεις του Μ.Ε.ΕΠ., τα όρια του ανεκτέλεστου μέρους συμβάσεων δημόσιων έργων που εκτελούνται στην ημεδαπή και τα οποία δεν πρέπει να υπερβαίνουν οι εγγεγραμμένες στο Μ.Ε.ΕΠ. εργοληπτικές επιχειρήσεις, προκειμένου να αναλάβουν την εκτέλεση του συνόλου ή μέρους δημόσιου έργου, ως ανάδοχοι ή μέλη αναδόχου κοινοπραξίας ή μέλη κατασκευαστικής κοινοπραξίας ή αναγνωρισμένοι υπεργολάβοι.

Με την ίδια απόφαση καθορίζεται ο τρόπος απόδειξης της μη υπέρβασης του ως άνω ορίου, καθώς και οι φορείς, τα έργα των οποίων υπολογίζονται στο ανεκτέλεστο μέρος.»

4. Για τη συμμετοχή σε διαγωνισμούς δημόσιων έργων χορηγείται σε κάθε εργοληπτική επιχείρηση εγγεγραμμένη στο Μ.Ε.ΕΠ. «ενημερότητα πτυχίου», η οποία, σε συνδυασμό με τη βεβαίωση εγγραφής που εκδίδεται από την υπηρεσία τήρησης του Μ.Ε.ΕΠ., συνιστά «επίσημο κατάλογο αναγνωρισμένων εργοληπτών» κατά την έννοια του άρθρου 29 του π.δ. 334/2000 και απαλλάσσει τις εργοληπτικές επιχειρήσεις από την υποχρέωση να καταθέτουν τα επί μέρους δικαιολογητικά στους διαγωνισμούς. Για την έκδοση και χορήγηση της «ενημερότητας πτυχίου» οι εργοληπτικές επιχειρήσεις υποβάλλουν σε τακτά χρονικά διαστήματα, στην υπηρεσία τήρησης του Μ.Ε.ΕΠ., τα δικαιολογητικά συμμετοχής τους σε διαγωνισμούς, όπως αυτά ορίζονται από τις κείμενες διατάξεις.

Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων ορίζονται τα υποβαλλόμενα δικαιολογητικά, η διαδικασία υποβολής τους, ο χρόνος ισχύος της «ενημερότητας πτυχίου», η διαδικασία ανανέωσής της, οι συνέπειες εκ της μη υποβολής της σε διαγωνισμό, ο χρόνος εφαρμογής του μέτρου και κάθε σχετικό θέμα.

Άρθρο 8

Επικαιροποίηση των μελετών πριν τη δημοπράτηση των έργων

1. Πριν την απόφαση ένταξης ενός έργου σε πρόγραμμα δημοπράτησης, η Προϊσταμένη Αρχή συγκροτεί τριμελή, τουλάχιστον, επιτροπή, αποτελούμενη από εκπροσώπους της Προϊσταμένης Αρχής και της Διευθύνουσας Υπηρεσίας, καθώς και του μελετητή του έργου, η οποία ελέγχει, επικαιροποιεί και συμπληρώνει τις υφιστάμενες μελέτες, ως προς τα βασικά τεχνικά χαρακτηριστικά και τις προμετρήσεις των ποσοτήτων του έργου, συντάσσοντας σχετικό πρακτικό.

2. Εφόσον διαπιστωθεί ότι η μελέτη έχει ελλείψεις οφειλόμενες σε υπαιτιότητα του μελετητή και εφόσον η αξίωση του κυρίου του έργου για αποκατάσταση των ελλείψεων δεν έχει υποπέσει στη νόμιμη παραγραφή, αναλαμβάνει ύστερα από σχετική πρόσκληση της Προϊσταμένης Αρχής, να συμπληρώσει και βελτιώσει την ελλιπή μελέτη. Αν αρνηθεί, βαρύνεται με τη δαπάνη την οποία η Προϊσταμένη Αρχή καταβάλλει σε τρίτους προς το σκοπό αυτόν. Στην περίπτωση αυτή, καθώς και όταν η σχετική αξίωση του κυρίου έχει υποπέσει σε παραγραφή, η Προϊσταμένη Αρχή συμπληρώνει και βελτιώνει την υφιστάμενη ελλιπή μελέτη, μπορεί δε να χρησιμοποιήσει για το σκοπό αυτόν τεχνικούς συμβούλους, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

3. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων καθορίζονται κατηγορίες μεγάλων ή ειδικών έργων, στην ομάδα επίβλεψης των οποίων μετέχει απαραίτητα και ο μελετητής του έργου. Με την ίδια απόφαση ρυθμίζεται κάθε σχετική λεπτομέρεια, ιδίως ο τρόπος καθορισμού της τυχόν αμοιβής του και η διαδικασία ανάθεσης των σχετικών υπηρεσιών.

Άρθρο 9
Ενιαία τιμολόγια, πρότυπα τεύχη διακηρύξεων
και εντύπων προσφοράς

1. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων εγκρίνονται ενιαία τιμολόγια έργων, ανάλογα με την κατηγορία, το μέγεθος και την προσβασιμότητα της περιοχής εκτέλεσής τους, πρότυπα τεύχη διακηρύξεων και εντύπων προσφοράς για όλα τα συστήματα υποβολής προσφοράς, καθώς και άλλα πρότυπα εγγράφων που χρησιμοποιούνται κατά τις δημοπρασίες των έργων.

2. Τα τιμολόγια, καθώς και τα πρότυπα, μετά την έγκρισή τους, ισχύουν υποχρεωτικά για όλους τους φορείς που δημοπρατούν δημόσια έργα.

3. Οι τιμές των εργασιών των ενιαίων τιμολογίων αναπροσαρμόζονται σε τακτά διαστήματα, όπως ορίζεται στην απόφαση και λαμβάνονται αυτούσιες ή σε συνδυασμό μεταξύ τους για τη σύνταξη των προϋπολογισμών των έργων.

Άρθρο 10
Πειθαρχικές ευθύνες διοικητικών οργάνων

1. Η υπαίτια παράλειψη οφειλόμενης ενέργειας από όργανα του φορέα κατασκευής του έργου αποτελεί πειθαρχικό αδίκημα.

2. Ιδίως αποτελούν πειθαρχικά αδικήματα:

α) Για τους επιβλέποντες το έργο: η υπαίτια καθυστέρηση στην ενημέρωση του Προϊσταμένου της Διευθύνουσας Υπηρεσίας για την εκ μέρους του αναδόχου παραβίαση του χρονοδιαγράμματος κατασκευής ή την κατασκευή ελαττωματικών εργασιών ή την ενσωμάτωση ελαττωματικών υλικών ή την παράλειψη τήρησης των νόμιμων μέτρων ασφάλειας ή προστασίας του περιβάλλοντος.

β) Για τον Προϊστάμενο της Διευθύνουσας Υπηρεσίας: η παράλειψη κίνησης και διεκπεραίωσης της διαδικασίας έκπτωσης του αναδόχου παρά τη συνδρομή των αναγκαίων προϋποθέσεων, η παράλειψη έγκαιρης έγκρισης των επιμετρήσεων και των λογαριασμών του έργου και η χορήγηση εντολών για εκτέλεση εργασιών οι οποίες δεν προβλέπονται από την αρχική ή εγκεκριμένη συμπληρωματική σύμβαση, ούτω άλλως πως είναι επιτρεπτή η εκτέλεσή τους κατά τις κείμενες διατάξεις.

γ) Για τον Προϊστάμενο και τα όργανα της Προϊσταμένης Αρχής: Η παράλειψη έγκαιρης έγκρισης των Ανακεφαλαιωτικών Πινάκων και των Πρωτοκόλλων προσωρινής και οριστικής παραλαβής, η χορήγηση παράτασης προθεσμίας χωρίς να υφίστανται οι νόμιμες προϋποθέσεις και η παράλειψη έκδοσης απόφασης σε ένσταση του αναδόχου κατά απόφασης κήρυξης έκπτωσης, εντός της δέμηνης προθεσμίας του άρθρου 6 παρ. 7 του παρόντος.

3. Για τα αδικήματα των προηγούμενων παραγράφων ο Υπουργός Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων ή το αρμόδιο όργανο των άλλων φορέων που εκτελούν δημόσια έργα, είτε επιβάλλει εις βάρος των υπαιτίων, ανάλογα με τη βαρύτητά τους, την πειθαρχική ποινή του προστίμου μέχρι ποσού αντίστοιχου του μισθού των έξι (6) μηνών είτε τους παραπέμπει στο οικείο πειθαρχικό όργανο για την επιβολή των κατά τις κείμε-

νες διατάξεις προβλεπόμενων κατά περίπτωση πειθαρχικών ποινών.

Άρθρο 11
Εκχώρηση του εργολαβικού ανταλλάγματος

Η παρ. 2 του άρθρου 4 του ν. 4694/1930, όπως ισχύει, αντικαθίσταται κατά τα ακόλουθα:

«2. Επιτρέπεται η εκ μέρους του αναδόχου του έργου εκχώρηση χρηματικής απαίτησης, για την οποία έχει συνταχθεί και εγκριθεί πιστοποίηση εκ της κατασκευής έργου, εφόσον δανειστές της απαίτησης είναι αναγνωρισμένες τράπεζες ή νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου ή προμηθευτές υλικών και μηχανημάτων για την εκτέλεση του έργου εκ του οποίου προέρχεται η απαίτηση ή εργάτες και υπάλληλοι που χρησιμοποιήθηκαν ή χρησιμοποιούνται για την κατασκευή του.»

Άρθρο 12
Μεταβατικές και τελικές διατάξεις

1. Οι διατάξεις του νόμου αυτού έχουν εφαρμογή στους διαγωνισμούς όλων των φορέων που εκτελούν δημόσια έργα και θα προκηρυχθούν με διακηρύξεις που θα δημοσιευθούν μετά την έναρξη ισχύος του νόμου, καθώς και στις συμβάσεις που θα συναφθούν συνεπεία των διαγωνισμών αυτών, εξαιρουμένης της διάταξης της παρ. 4 του άρθρου 2 του παρόντος, η οποία εφαρμόζεται και για τις δημοπρασίες στις οποίες δεν έχει συναφθεί σύμβαση μέχρι την έναρξη ισχύος του νόμου. Ως δημοσίευση νοείται η αποστολή της περίληψης προς δημοσίευση στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα ή, σε διαγωνισμούς κάτω του πεδίου εφαρμογής της Κοινοτικής οδηγίας για τα δημόσια έργα, η πρώτη δημοσίευση στον ελληνικό τύπο. Επίσης οι διατάξεις του νόμου αυτού έχουν εφαρμογή στις συμβάσεις που θα συναφθούν ύστερα από διαδικασία απευθείας ανάθεσης ή διαγωνισμού μεταξύ περιορισμένου αριθμού επιχειρήσεων.

2. Διακηρύξεις διαγωνισμών στους οποίους δεν υποβλήθηκαν μέχρι την έναρξη ισχύος του νόμου δικαιολογητικά ή προσφορές οποιασδήποτε φάσης ή σταδίου ανακαλούνται υποχρεωτικά και επαναπροκηρύσσονται.

3. Από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού καταργούνται:

α) Οι διατάξεις των άρθρων 1 και 2 του ν. 2576/1998 (ΦΕΚ 25 Α') και οι υπουργικές αποφάσεις που εκδόθηκαν κατ' εξουσιοδότησή τους.

β) Η παρ. 5 του άρθρου 4 του ν. 1418/1984, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με την παρ. 1 του άρθρου 5 του ν. 2940/2001 και την παρ. 1 του άρθρου 15 του ν. 3212/2003.

γ) Η παρ. 46 του άρθρου 16 του ν. 1418/1984.

δ) Η παρ. 9 του άρθρου 6 του ν. 1418/1984, όπως ισχύει.

ε) Η παρ. 7 του άρθρου 17 του π.δ. 609/1985.

στ) Τα άρθρα 18 και 24 του π.δ. 609/1985.

ζ) Η παρ. 5 του άρθρου 5 του ν. 1418/1984, κατά το μέρος που αναφέρεται στις ποινικές ρήτρες, καθώς και οι παρ. 9-12 του άρθρου 36 του π.δ. 609/1985.

η) Το άρθρο 47 του π.δ. 609/1985.

θ) Τα άρθρα 5, 6 και 19 παρ. 1 του π.δ. 171/1987.

ι) Κάθε γενική ή ειδική διάταξη που αναφέρεται σε θέματα που ρυθμίζονται από το νόμο αυτόν.

Άρθρο 13 Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επί μέρους διατάξεις.

Αθήνα, 24 Αυγούστου 2004

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ,
ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ ΚΑΙ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

Γ. Αλογοσκούφης

Γ. Σουφλιάς

ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

(άρθρο 75 παρ. 3 του Συντάγματος)

στο σχέδιο νόμου «Μειοδοτικό σύστημα ανάθεσης των δημόσιων έργων και συναφείς διατάξεις»

Από τις προτεινόμενες διατάξεις προκαλούνται επί του Κρατικού Προϋπολογισμού και επί του προϋπολογισμού των λοιπών φορέων του δημόσιου τομέα τα ακόλουθα οικονομικά αποτελέσματα:

1. Ετήσια δαπάνη από την καταβολή αποζημίωσης στα μέλη της τριμελούς τουλάχιστον Επιτροπής, η οποία ελέγχει, επικαιροποιεί και συμπληρώνει τις υφιστάμενες μελέτες, πριν από την απόφαση ένταξης ενός έργου, σε πρόγραμμα δημοπράτησης. (άρθρο 8 παρ. 1)

2. Ενδεχόμενη δαπάνη από τυχόν:

i) Αναθεώρηση, που δικαιούται ο ανάδοχος, για την παράταση της προθεσμίας εκτέλεσης έργου, ισόχρονης με τη διακοπή των εργασιών που επιβάλλεται στην περίπτωση παρελεύσεως άπρακτης της προβλεπόμενης προθεσμίας για την έκδοση απόφασης της Προϊσταμένης Αρχής, επί ενστάσεώς του, κατά απόφασης έκπτωσης αυτού. (άρθρο 6 παρ. 7)

ii) Εκτέλεση από τη Διευθύνουσα Υπηρεσία των αναγκών και κατεπειγουσών εργασιών, μετά την οριστικοποίηση της έκπτωσης αναδόχου έργου και μέχρι τον καθορισμό του τρόπου εκτέλεσης των υπολειπόμενων εργασιών, από την αρμόδια Προϊσταμένη Αρχή. (άρθρο 6 παρ. 8)

iii) Χρησιμοποίηση, από την Προϊσταμένη Αρχή, τεχνικών συμβούλων, στις περιπτώσεις που: α) διαπιστώνονται ελλείψεις στη μελέτη έργου και ο μελετητής αρνείται να συμπληρώσει και να βελτιώσει την ελλιπή μελέτη, β) έχει λήξει ο χρόνος παραγραφής των αξιώσεων κατά του μελετητή. (άρθρο 8 παρ. 2)

iv) Καταβολή αμοιβής σε μελετητές μεγάλων ή ειδικών έργων που μετέχουν απαραίτητα στην ομάδα επίβλεψης αυτών. (άρθρο 8 παρ. 3)

Οι ανωτέρω δαπάνες θα καλύπτονται από τις πιστώσεις του Προϋπολογισμού των οικείων Υπουργείων και λοιπών φορέων του δημόσιου τομέα και από την αύξηση των εσόδων που ενδεχομένως θα προκύψει από την

εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 1 παρ. 2, 5, 6 παρ. 10, 4 παρ. 2 και 3 και 10 παρ. 3.

Αθήνα, 24 Αυγούστου 2004

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ,
ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ ΚΑΙ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

Γ. Αλογοσκούφης

Γ. Σουφλιάς

Αριθμ. 145/3/2004

ΕΚΘΕΣΗ

Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους
(άρθρο 75 παρ. 1 του Συντάγματος)

στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων «Μειοδοτικό σύστημα ανάθεσης των δημόσιων έργων και συναφείς διατάξεις»

Με τις διατάξεις του υπόψη νομοσχεδίου επανακαθορίζεται το καθεστώς που διέπει τη διαδικασία ανάδειξης αναδόχου για την εκτέλεση δημόσιων έργων, με την κατάργηση του «μαθηματικού τύπου» και τη θέσπιση του συστήματος του μειοδοτικού διαγωνισμού. Ειδικότερα:

1.α. Προβλέπεται η υποχρεωτική ανάθεση της κατασκευής δημόσιου έργου, σε κάθε περίπτωση, στην εργοληπτική επιχείρηση ή κοινοπραξία, η οποία προσέφερε τη χαμηλότερη τιμή, εφόσον αυτή:

i) Καλύπτει όλες τις προϋποθέσεις συμμετοχής στο διαγωνισμό,

ii) Προσκομίζει εκ νέου επικαιροποιημένα όλα τα δικαιολογητικά συμμετοχής, που προσκομίστηκαν στο διαγωνισμό και έχει τυχόν λήξει η ισχύς τους και επιπλέον πιστοποιητικό περί μη κηρύξεως σε πτώχευση, εκκαθάριση και αναγκαστική διαχείριση.

β. Ορίζεται ότι η μη έγκαιρη προσκόμιση από τον ανάδοχο των ανωτέρω δικαιολογητικών, με υπαιτιότητά του αποτελεί λόγο πειθαρχικής δίωξης κατά τις διατάξεις του π.δ. 278/1999 και έχει ως συνέπεια:

i) Την ανάθεση της κατασκευής στην αμέσως επόμενη κατά σειρά μειοδοσίας εργοληπτική επιχείρηση ή κοινοπραξία και ούτω καθεξής μέχρις ότου καταστεί δυνατή η ανάθεση,

ii) την άμεση κατάπτωση της εγγυητικής επιστολής συμμετοχής. (άρθρο 1)

2.α. Προσδιορίζονται οι περιπτώσεις κατά τις οποίες ακυρώνεται η διαδικασία ή και το αποτέλεσμα της δημοπρασίας, πριν την έκδοση της κατακυρωτικής απόφασης.

β. Προβλέπεται ότι σε περίπτωση ακύρωσης του αποτελέσματος της δημοπρασίας ή ανάκλησης της σχετικής απόφασης, λόγω συνεννόησης των διαγωνιζομένων, κινείται υποχρεωτικά εναντίον τους, με πρωτοβουλία της Προϊσταμένης Αρχής, η προβλεπόμενη από τις κείμενες διατάξεις πειθαρχική διαδικασία. (άρθρο 2)

3. Ρυθμίζονται επί νέας βάσεως τα θέματα που αναφέ-

ρονται στη διαδικασία κατάθεσης και αξιολόγησης των προσφορών. Ειδικότερα μεταξύ άλλων προβλέπονται τα εξής:

α. Η ανοιχτή δημοπρασία και η φάση υποβολής των προσφορών στη δημοπρασία με προεπιλογή διεξάγονται ημέρα Τρίτη ή Πέμπτη, με ώρα λήξης παραλαβής των προσφορών την 10η π.μ..

β. Η παραλαβή και η εξέταση των προσφορών στην ανοιχτή δημοπρασία γίνεται από την Επιτροπή Διαγωνισμού αυθημερόν, σε δημόσια συνεδρίαση και σε ενιαίο στάδιο.

γ. Καταργούνται οι Επιτροπές Εισήγησης για την Ανάθεση (άρθρο 22 του π.δ. 609/1985) και οι αρμοδιότητές τους περιέρχονται στις Επιτροπές Διαγωνισμού, των οποίων ρυθμίζονται τα θέματα συγκρότησης και λειτουργίας.

δ. Καταργείται η υφιστάμενη διαδικασία (άρθρο 2 του ν. 2576/1998) για την αξιολόγηση των προσφορών, τον προσδιορισμό των ορίων των ασυνήθιστα ή υπερβολικά χαμηλών προσφορών, που υποβάλλονται σε κάθε διαγωνισμό και την ανάδειξη προσωρινού μειοδότη.

ε. Ορίζεται η διαδικασία που ακολουθείται από την οικεία Επιτροπή Διαγωνισμού για: i) τον έλεγχο των δικαιολογητικών συμμετοχής και των οικονομικών προσφορών και ii) την έγκριση του αποτελέσματος της δημοπρασίας από την Προϊσταμένη Αρχή.

στ. Τέλος, ρυθμίζονται θέματα υποβολής ενστάσεων κατά του πρακτικού, που συντάσσεται από την ανωτέρω Επιτροπή, για την εφαρμογή της όλης διαδικασίας.

(άρθρο 3)

4. Τροποποιούνται και συμπληρώνονται οι διατάξεις της νομοθεσίας, που προβλέπουν την παροχή εγγύησης καλής εκτέλεσης για την ανάληψη της κατασκευής δημόσιου έργου. Μεταξύ άλλων εισάγονται οι ακόλουθες νέες ρυθμίσεις:

α. Στον προϋπολογισμό της Υπηρεσίας, που λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό της εγγύησης καλής εκτέλεσης του έργου, περιλαμβάνονται τα κονδύλια των απρόβλεπτων και της αναθεώρησης και δεν περιλαμβάνεται το κονδύλιο του Φ.Π.Α..

β. Παρέχεται η δυνατότητα παροχής μεγαλύτερης εγγύησης καλής εκτέλεσης, στις περιπτώσεις απευθείας ανάθεσης ή διαγωνισμού μεταξύ περιορισμένου αριθμού επιχειρήσεων, που δεν μπορεί να υπερβαίνει το 10% του προϋπολογισμού της υπηρεσίας.

γ. i) Σε κάθε διακήρυξη ορίζεται, υποχρεωτικά, ένα όριο ποσοστού έκπτωσης, πάνω από το οποίο ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να προσκομίζει, επιπλέον της εγγύησης καλής εκτέλεσης, και πρόσθετη εγγύηση.

ii) Παρέχεται η δυνατότητα ορισμού, με υπουργική απόφαση, μεγαλύτερου ορίου εφαρμογής της προαναφερόμενης ρύθμισης, για εργοληπτικές επιχειρήσεις που εδρεύουν σε νομούς, οι οποίοι παρουσιάζουν ιδιαίτερες δυσχέρειες στην εκτέλεση των έργων και για έργα με προϋπολογισμό που δεν υπερβαίνει το ανώτατο όριο της 1ης τάξης.

δ. Παρέχεται η δυνατότητα στον ανάδοχο να ζητήσει, με αίτησή του προς τη Διευθύνουσα Υπηρεσία, πέραν της τυχόν αποζημίωσης για θετικές ζημιές, την επιστροφή της πρόσθετης εγγύησης, στην περίπτωση που δεν είναι δυνατή η έναρξη των εργασιών μετά την υπογραφή της σύμβασης, για λόγους που αφορούν στον κύριο του έργου.

ε. Ορίζεται ότι η κατάπτωση της εγγύησης καλής εκτέ-

λεσης γίνεται με αιτιολογημένη απόφαση της Διευθύνουσας Υπηρεσίας. Τυχόν υποβολή ένστασης κατά της ανωτέρω απόφασης δεν αναστέλλει τη διαδικασία είσπραξης της εγγυητικής επιστολής.

στ. Ρυθμίζονται θέματα επιστροφής της πρόσθετης εγγύησης. (άρθρο 4)

5. Επαναπροσδιορίζονται, επί το αυστηρότερο, οι ποινικές ρήτρες οι οποίες επιβάλλονται για την παραβίαση των προθεσμιών, που τίθενται για την περάτωση κατασκευής ενός δημόσιου έργου. Ειδικότερα μεταξύ άλλων προβλέπονται και τα ακόλουθα:

α. Αυξάνονται οι ποινικές ρήτρες, οι οποίες καταπίπτουν υπέρ του κυρίου του έργου, στην περίπτωση που ο ανάδοχος αυτού υπερβεί με υπαιτιότητά του τη συνολική και τις τυχόν τεθείσες επί μέρους προθεσμίες, για την κατασκευή του έργου.

β. Επανακαθορίζεται η έννοια της μέσης ημερήσιας αξίας του έργου, επί της οποίας επιβάλλονται τα οριζόμενα ποσοστά για τον προσδιορισμό της ποινικής ρήτρας, που επιβάλλεται στον ανάδοχο, για την υπέρβαση της συνολικής προθεσμίας.

γ. Οι ποινικές ρήτρες για υπέρβαση της συνολικής και των αποκλειστικών επί μέρους προθεσμιών δεν ανακαλούνται.

δ. Ορίζεται ανώτατο όριο (6% του συνολικού ποσού της σύμβασης χωρίς Φ.Π.Α.) στις ποινικές ρήτρες, που επιβάλλονται για την υπέρβαση της συνολικής προθεσμίας.

ε. Τίθεται επίσης ανώτατο όριο (μέχρι το μισό) στον περιορισμό του χρόνου, που λαμβάνεται υπόψη για την επιβολή ποινικών ρητρών, για έργα με ιδιαίτερη σημασία για τον κύριο τους, ο οποίος (περιορισμός) συντελείται με ανάλογη αύξηση του ποσοστού της ημερήσιας ποινικής ρήτρας. (άρθρο 5)

6. Ρυθμίζονται τα θέματα που αναφέρονται στην έκπτωση του αναδόχου.

Ειδικότερα:

α. Προβλέπεται ότι σε περίπτωση μη έκδοσης εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας της απόφασης επί ενστάσεως αναδόχου, κατά απόφασης έκπτωσης, κινείται η πειθαρχική διαδικασία κατά των υπαιτίων υπαλλήλων και ο ανάδοχος υποχρεούται να διακόψει τις εργασίες, μέχρι την έκδοση της απόφασης της Προϊσταμένης Αρχής επί της ενστάσεώς του. Για το χρόνο διακοπής των εργασιών: i) ο ανάδοχος δικαιούται ισόχρονη παράταση προθεσμίας με αναθεώρηση, εφόσον βεβαιώς η ένστασή του γίνει τελικά αποδεκτή, η δε διακοπή των εργασιών δεν αποτελεί λόγο για τη διάλυση της σύμβασης, ii) ουδεμία εκτελούμενη εργασία πιστοποιείται για πληρωμή.

β. Παρέχεται, στη Διευθύνουσα Υπηρεσία, η δυνατότητα επέμβασης για την αποτροπή ενδεχόμενων κινδύνων για το έργο και εκτέλεσης των προς τούτο απαιτούμενων εργασιών, σε βάρος και για λογαριασμό του αναδόχου, εφόσον μετά την κήρυξη της έκπτωσης και πριν την οριστικοποίησή της, ο ανάδοχος εξακολουθεί να παραμελεί τις υποχρεώσεις του.

Η Διευθύνουσα Υπηρεσία εκτελεί, επίσης, τις απαραίτητες κατεπείγουσες εργασίες, μετά την οριστικοποίηση της έκπτωσης και μέχρι τον καθορισμό του τρόπου εκτέλεσης των υπολειπόμενων εργασιών από την αρμόδια Προϊσταμένη Αρχή.

γ. Συμπληρώνονται οι συνέπειες, που επέρχονται κατά του οριστικά έκπτωτου αναδόχου, με την προσθήκη στις υφιστάμενες και των ακόλουθων:

i) Η εγγύηση για την καλή εκτέλεση του έργου καταπίπτει στο σύνολό της και όχι εν μέρει, όπως προβλέπεται σήμερα.

ii) Καταπίπτει το σύνολο των ποινικών ρητρών, που προβλέπονται και για τις επί μέρους προθεσμίες περαίωσης του έργου.

δ. Τίθεται προθεσμία ενός (1) μηνός στην έκπτωση ανάδοχο, προκειμένου αυτός να υποβάλει την επιμέτρηση των εργασιών που έχει εκτελέσει.

ε. Προβλέπεται η σύνταξη νέου τελικού λογαριασμού, στην περίπτωση που προκύπτουν διαφορές στα ποσά του εκκαθαριστικού λογαριασμού, κατά την παραλαβή των εργασιών της έκπτωτης εργολαβίας.

στ. Επαναπροσδιορίζεται η διαδικασία για την ολοκλήρωση του έργου, στην περίπτωση που η Προϊσταμένη Αρχή αποφασίσει σχετικά, μετά την οριστικοποίηση της έκπτωσης του αναδόχου συγκεκριμένου έργου.

(άρθρο 6)

7.α. Ορίζεται, ως προϋπόθεση, για την έγκριση της σύμβασης σύμβασης υπεργολαβίας, η διατήρηση από τον ανάδοχο του έργου ποσοστού τουλάχιστον 70% του ποσού της σύμβασης.

β. Προβλέπεται ότι σε περίπτωση σύστασης κατασκευαστικής κοινοπραξίας, ο ανάδοχος πρέπει, επίσης, να διατηρεί συνολικό ποσοστό συμμετοχής τουλάχιστον 70%.

γ. Συμπληρώνονται οι διατάξεις της παρ. 45 του άρθρου 16 του ν. 1418/1984 και παρέχεται η εξουσιοδότηση για την αναπροσαρμογή, με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, κατά τάξεις του Μ.Ε.Ε.Π., των ορίων του ανεκτέλεστου μέρους συμβάσεων δημόσιων έργων, που εκτελούνται στην ημεδαπή και τα οποία δεν πρέπει να υπερβαίνουν οι εγγεγραμμένες στο Μ.Ε.Ε.Π. εργοληπτικές επιχειρήσεις, προκειμένου να αναλάβουν την εκτέλεση του συνόλου ή μέρους δημόσιου έργου, ως ανάδοχοι ή μέλη αναδόχου κοινοπραξίας ή μέλη κατασκευαστικής κοινοπραξίας ή αναγνωρισμένοι υπεργολάβοι. (άρθρο 7)

8.α. Συγκροτείται τριμελής τουλάχιστον επιτροπή από την Προϊσταμένη Αρχή, πριν από την απόφαση ένταξης ενός έργου σε πρόγραμμα δημοπράτησης, η οποία ελέγχει, επικαιροποιεί και συμπληρώνει τις υφιστάμενες μελέτες ως προς τα βασικά τεχνικά χαρακτηριστικά και τις προμετρήσεις των ποσοτήτων του έργου, συντάσσοντας σχετικό πρακτικό.

β.ι) Προβλέπεται ότι ο μελετητής ευθύνεται χρονικά για τη μελέτη και αναλαμβάνει να τη βελτιώσει και να τη συμπληρώσει, εφόσον διαπιστώνονται ελλείψεις αυτής, εξ υπαιτιότητάς του. Αν αρνηθεί, βαρύνεται με τη δαπάνη, την οποία η Προϊσταμένη Αρχή καταβάλλει σε τρίτους προς το σκοπό αυτόν.

ii) Παρέχεται η δυνατότητα στην Προϊσταμένη Αρχή να χρησιμοποιεί κατά τη συμπλήρωση και βελτίωση υφιστάμενης ελλιπούς μελέτης, καθώς και όταν έχει λήξει ο χρόνος παραγραφής αξιώσεων κατά του μελετητή, τεχνικούς συμβούλους, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

γ. Με υπουργική απόφαση καθορίζονται κατηγορίες μεγάλων ή ειδικών έργων, στην ομάδα επίβλεψης των οποίων μετέχει απαραίτητα και ο μελετητής αυτών. Με την ίδια απόφαση ρυθμίζεται μεταξύ άλλων και ο τρόπος καθορισμού της τυχόν αμοιβής του μελετητή, η διαδικασία ανάθεσης των σχετικών υπηρεσιών κ.λπ.. (άρθρο 8)

9.α. Παρέχεται η δυνατότητα για την έγκριση ενιαίων τιμολογίων (ανάλογα με την κατηγορία έργων, το μέγε-

θος και την προσβασιμότητα της περιοχής εκτέλεσής τους) πρότυπων τευχών διακηρύξεων και εντύπων προσφοράς, για όλα τα συστήματα υποβολής προσφοράς, καθώς και άλλων πρότυπων εγγράφων, που χρησιμοποιούνται κατά τις δημοπρασίες των έργων.

β. Προβλέπεται η αναπροσαρμογή, σε τακτά χρονικά διαστήματα, των τιμών των εργασιών των ενιαίων τιμολογίων, που λαμβάνονται αυτούσιες ή σε συνδυασμό με ταξύ τους, για τη σύνταξη των προϋπολογισμών των έργων. (άρθρο 9)

10.α Παρατίθενται ενδεικτικά οι παραλείψεις οφειλόμενων ενεργειών, οι οποίες συνιστούν πειθαρχικά αδικήματα για τους επιβλέποντες το έργο, τον Προϊστάμενο της Διευθύνουσας Υπηρεσίας και για τον Προϊστάμενο και τα όργανα της Προϊσταμένης Αρχής.

β. Προβλέπεται ότι, για τα ανωτέρω αδικήματα, είτε επιβάλλεται σε βάρος των υπαιτίων η πειθαρχική ποινή του προστίμου, μέχρι ποσού αντίστοιχου με το μισθό έξι (6) μηνών, είτε οι υπαίτιοι παραπέμπονται στο οικείο πειθαρχικό όργανο για την επιβολή των προβλεπόμενων, από τις κείμενες διατάξεις, πειθαρχικών ποινών. (άρθρο 10)

Από τις προτεινόμενες διατάξεις προκαλούνται τα ακόλουθα οικονομικά αποτελέσματα:

A. Επί του Κρατικού Προϋπολογισμού

Ενδεχόμενη αύξηση εσόδων, από την επιβολή χρηματικού προστίμου (μέχρι 1.500.000 €), ως παρεπόμενη πειθαρχική συνέπεια, σε βάρος εργοληπτικών επιχειρήσεων ή κοινοπραξιών, οι οποίες με υπαιτιότητά τους δεν προσκομίζουν εγκαίρως τα προβλεπόμενα δικαιολογητικά για τη σύναψη της σύμβασης κατασκευής δημόσιου έργου.

B. Επί του Κρατικού Προϋπολογισμού και επί του προϋπολογισμού των λοιπών φορέων του δημόσιου τομέα

1. Ετήσια δαπάνη από την καταβολή αποζημίωσης στα μέλη της τριμελούς τουλάχιστον Επιτροπής, η οποία ελέγχει, επικαιροποιεί και συμπληρώνει τις υφιστάμενες μελέτες, πριν από την απόφαση ένταξης ενός έργου, σε πρόγραμμα δημοπράτησης. (άρθρο 8 παρ. 1)

2. Ενδεχόμενη δαπάνη από τυχόν:

i) Αναθεώρηση, που δικαιούται ο ανάδοχος, για την παράταση της προθεσμίας εκτέλεσης έργου, ισόχρονης με τη διακοπή των εργασιών που επιβάλλεται στην περίπτωση παρελεύσεως άπρακτης της προβλεπόμενης προθεσμίας για την έκδοση απόφασης της Προϊσταμένης Αρχής, επί ενστάσεώς του, κατά απόφασης έκπτωσης αυτού. (άρθρο 6 παρ. 7)

ii) εκτέλεση από τη Διευθύνουσα Υπηρεσία των αναγκαίων και κατεπειγουσών εργασιών, μετά την οριστικοποίηση της έκπτωσης αναδόχου έργου και μέχρι τον καθορισμό του τρόπου εκτέλεσης των υπολειπόμενων εργασιών, από την αρμόδια Προϊσταμένη Αρχή. (άρθρο 6 παρ. 8)

iii) Χρησιμοποίηση, από την Προϊσταμένη Αρχή, τεχνικών συμβούλων, στις περιπτώσεις που: α) διαπιστώνονται ελλείψεις στη μελέτη έργου και ο μελετητής αρνείται να συμπληρώσει και να βελτιώσει την ελλιπή μελέτη, β) έχει λήξει ο χρόνος παραγραφής των αξιώσεων κατά του μελετητή. (άρθρο 8 παρ. 2)

iv) Καταβολή αμοιβής σε μελετητές μεγάλων ή ειδικών

έργων που μετέχουν απαραίτητα στην ομάδα επίβλεψης αυτών. (άρθρο 8 παρ. 3)

3. Ενδεχόμενη αύξηση εσόδων από τυχόν:

i) Κατάπτωση εγγυητικών επιστολών υπέρ του κυρίου του έργου στις περιπτώσεις:

α) μη προσκόμισης των προβλεπόμενων δικαιολογητικών από την εργοληπτική επιχείρηση ή κοινοπραξία που αναδείχθηκε ανάδοχος για τη σύναψη της σύμβασης,

(άρθρο 1 παρ. 2)

β) την αναπροσαρμογή - αύξηση των ποινικών ρητρών που καταπίπτουν υπέρ του κυρίου του έργου, στην περίπτωση που ο ανάδοχος υπερβεί υπαίτια τη συνολική και τις τυχόν τεθείσες τμηματικές προθεσμίες για την κατασκευή του, (άρθρο 5)

γ) την κατάπτωση του συνόλου και όχι μέρους της εγγύησης για την καλή εκτέλεση έργου, καθώς και του συνόλου των ποινικών ρητρών, που προβλέπονται για την υπέρβαση των τμηματικών προθεσμιών περαίωσης αυτού. (άρθρο 6 παρ. 10)

ii) Κατάπτωση πρόσθετων εγγυήσεων καλής εκτέλεσης. (άρθρο 4 παρ. 2 και 3)

iii) Επιβολή της πειθαρχικής ποινής του προστίμου στους υπαίτιους (όργανα του φορέα κατασκευής έργων) που παραλείπουν οφειλόμενες ενέργειες ή εκτελούν πλημμελώς τα καθήκοντα τους. (άρθρο 10 παρ. 3)

4. Αποτροπή δαπάνης από την κατάργηση των Επιτροπών Εισήγησης για Ανάθεση. (άρθρο 3 παρ. 2)

5. Ενδεχόμενη αποτροπή δαπάνης σημαντικού ύψους από την αναμενόμενη μείωση του κόστους κατασκευής δημόσιων έργων λόγω της υποχρεωτικής ανάθεσης αυτής σε αναδόχους που προσφέρουν τη χαμηλότερη τιμή.

Αθήνα, 24 Αυγούστου 2004

Ο Γενικός Διευθυντής

Βασίλειος Κατριβέσης